

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Львівський національний аграрний університет
Освітня програма	37161 Агрономія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	201 Агрономія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Львівський національний аграрний університет
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	37161
Назва ОП	Агрономія
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	201 Агрономія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Асанішвілі Надія Миколаївна, Брайнінгер Ольга Іванівна, Карпук Леся Михайлівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	<i>не застосовується</i>
Дати візиту до ЗВО	23.12.2021 р. – 25.12.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/asptadok/akredytacdokfil.html>

Програма візиту експертної групи <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/asptadok/akredytacdokfil.html>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

У Львівському НАУ, ОНП «Агрономія» третього (освітньо-наукового) рівня ВО орієнтовано на підготовку висококваліфікованих фахівців, здатних розв'язувати комплексні задачі й проблеми, включно з прийняттям рішень щодо відбору даних та вибору методів досліджень у різних просторово-часових масштабах, в умовах глобальної інформатизації, проводити оригінальні самостійні наукові дослідження та здійснювати науково-педагогічну діяльність. До процедури періодичного перегляду й оновлення ОНП залучені усі стейкхолдери, включаючи аспірантів, випускників й працедавців. Особливість місця знаходження ЛНАУ свідчить про збалансоване природокористування за реалізації науково-практичного напрямку ОНП, що підтверджується тематиками дисертаційних досліджень аспірантів, які спрямовані на удосконалення елементів технологій вирощування с.-г. культур. Шляхом проходження педагогічної практики здобувачі вчать самостійно й творчо застосовувати теоретичні знання, через особистий досвід оволодівають уміннями й формують навички педагогічно-виховної роботи. Актуальність ОНП «Агрономія» забезпечується задоволенням кадрових потреб у фахівцях, здатних вирішувати комплексні завдання в аграрній галузі як в межах України так і за кордоном. Високопрофесійний кадровий склад ОНП забезпечує успішну реалізацію освітньої й наукової складових підготовки докторів філософії. Забезпечено чіткість і прозорість процедур конкурсного відбору викладачів, проведення підсумкових оцінювань та оскарження оцінок, внутрішнього моніторингу якості навчального процесу. Львівський НАУ приділяє належну увагу щодо: дотримання основних принципів академічної доброчесності в освітньому процесі шляхом постійної популяризації та інформування; постійній співпраці з провідними навчальними й науковими закладами та агроформуваннями тощо. Індивідуалізація освітньої траєкторії забезпечується шляхом вибору напрямку науково-дослідницької роботи, передбачуваного наукового керівника та шляхом виконання індивідуальних навчального й наукового планів підготовки доктора філософії. Загалом, ОНП відповідає вимогам чинного законодавства щодо вищої освіти і рекомендацій НАЗЯВО.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ОНП «Агрономія» містить чітко сформульовані цілі, що тісно корелюють з місією, візією Львівського НАУ, «Стратегією розвитку Львівського національного аграрного університету на 2020–2025 рр.», «Стратегією розвитку факультету агротехнологій та екології ЛНАУ на період 2020-2025 рр.», враховує галузевий і регіональний контексти, тенденції ринку праці та розвитку спеціальності. Запроваджено дієвість процедур періодичного оновлення освітньої програми з урахуванням пропозицій стейкхолдерів. Позитивною стороною ОНП є надання можливості аспірантам обирати дисципліну із університетського переліку. В ОНП передбачено усі можливості для набуття здобувачами вищої освіти soft skills (соціальних навичок), що забезпечується вивченням ОК загальної підготовки, сучасними методами й формами навчання і викладання, їх участю в презентації власних результатів наукових досліджень. ЛНАУ приділяє належну увагу міжнародній співпраці, постійно розширюючи коло закордонних партнерів, що сприяє участі НПП у програмах міжнародної мобільності, закордонних стажувань та інтернаціоналізації ЗВО. Важливою сильною стороною є потужний кадровий потенціал викладачів за ОНП. У Львівському НАУ наявна можливість створення разових спеціалізованих вчених рад. Добре налагоджена та впроваджена в дію програма міжнародних стажувань НПП та в цілому система професійного розвитку викладачів. Наявність матеріального і морального заохочення професійного розвитку та підвищення викладацької майстерності НПП. Усі учасники (внутрішні та зовнішні) долучені до процесів моніторингу і перегляду ОНП, що здійснюється щорічно, та інших процедур забезпечення її якості. Підтверджено тісну співпрацю ЛНАУ із роботодавцями та випускниками ЗВО, аспірантами та ОНП. Академічна спільнота ЗВО активно сприяє розвитку освітньої наукової програми та освітньої діяльності за нею. Факультет агротехнологій та екології Львівського національного аграрного університету відомий своїми науковими здобутками. Науково-педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти факультету поряд з навчальним процесом активно здійснюють науково-дослідну діяльність, про що свідчать численні наукові публікації та зареєстровані сорти сільськогосподарських культур.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

За періодичного перегляду ОНП сформувати чіткі підходи щодо врахування досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм. ЕГ вважає за доцільне звернути увагу на доповнення ОНП схематичним структуруванням взаємозв'язку між вивченням освітніх компонентів. Рекомендовано на веб-сторінках кафедр біля фото НПП висвітлити ідентифікатори профілів в наукометричних базах: Scopus, Web of Science, Google Scholar, ORCID. Згідно навчального плану педагогічна практика проходить на третьому курсі. Проте у «Положенні про педагогічну практику аспірантів у Львівському НАУ» зазначено, що у другому семестрі першого року навчання. Варто привести зазначену інформацію у відповідність. Виявлено невисоку активність НПП у вивченні іноземної мови. Рекомендуємо поширити практику вивчення іноземної мови науково-педагогічними працівниками. Рекомендуємо розглянути можливості залучення до викладання викладачів з країн ЄС, зокрема, Польщі, на постійній основі, що сприятиме укріпленню міжнародних зв'язків та підвищить загальний рівень підготовки здобувачів. Виявлено недостатню інформування щодо можливостей неформальної освіти та визнання РН, отриманих у неформальній освіті. Посилити інформаційну підтримку здобувачів ОНП Агрономія щодо можливостей неформальної освіти та визнання РН, отриманих у неформальній освіті. Відмічено недостатню активність аспірантів у міжнародній мобільності. Рекомендується посилити міжнародну мобільність здобувачів ОНП Агрономія та сприяти підвищенню публікативної активності аспірантів у виданнях, що індексуються у наукометричних базах Scopus та WoS. Рекомендується активізувати та зробити регулярними в Університеті просвітницькі заходи з популяризації академічної доброчесності (семінари, тренінги, відкриті лекції, круглі столи

тощо) для здобувачів третього рівня вищої освіти. Рекомендовано структурувати інформацію, яка стосується удосконалення структури ОНП на сайті університету, зокрема щодо залучення заінтересованих сторін до її перегляду та надання рекомендацій покращення її якості.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОНП відповідає спеціальності 201 «Агрономія» (<https://cutt.ly/kIdRnGJ>), й містить чіткі цілі, які вдало корелюють з місією та Стратегією розвитку ЛНАУ на період 2020-2025 рр., зокрема забезпечення збереження фундаментальної аграрної науки та виникнення, розповсюдження й використання нових знань; Стратегією розвитку факультету агротехнологій та екології, зокрема підготовка кадрів – науковців та фахівців виробництва у галузі агрономії, рівень знань яких відповідає вимогам сучасної науки та виробництва і, які за рівнем інтелектуального та особистісного розвитку є конкурентоспроможними на ринку праці, що також підтверджується інформацією, наданою у ВС, ОНП та відповідними документами (<https://cutt.ly/SUhZbSX>, <https://cutt.ly/HUhZ4bA>, <https://cutt.ly/yUhXwN9>). Цілі ОНП орієнтовано на підготовку висококваліфікованих фахівців, здатних розв'язувати комплексні задачі й проблеми, включно з прийняттям рішень щодо відбору даних та вибору методів досліджень у галузі аграрних наук зі спеціальності 201 «Агрономія» в різних просторово-часових масштабах, в умовах глобальної інформатизації, проводити оригінальні самостійні наукові дослідження та здійснювати науково-педагогічну діяльність, про що було зазначено у зустрічах з керівництвом ЗВО та Гарантом ОНП. Набуті компетентності освітньої складової дозволять здобувачам успішно реалізувати наукову складову ОНП, зокрема оцінити сучасний стан і тенденції розвитку світових і вітчизняних агротехнологій вирощування с.-г. культур, чітко сформулювати наукову проблему, розробляти робочі гіпотези, визначати актуальність, мету, завдання, оригінального наукового дослідження, вибрати раціональну методику польового та лабораторного дослідження, здійснити комплексне оригінальне дослідження, аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати проведених експериментів, робити висновки на основі одержаних досліджень, презентувати результати власних досліджень та застосовувати їх у науковій та практичній сфері, дотримуватись норм наукової етики й академічної доброчесності. Унікальність ОНП визначають її ОК, що забезпечують формування навичок з дослідження показників екобезпечного функціонування агроландшафтів в умовах антропогенезу та змін клімату, процесів формування високопродуктивних агробіоценозів, створення ефективних моделей вирощування основних с.-г. культур, ефективних та екологічно безпечних системи захисту рослин від шкідливих організмів, заходів управління родючістю опідзолених ґрунтів в агроценозах Західного Лісостепу, а також інноваційних елементів технологій органічного землеробства. ЛНАУ ставить за мету якісну, професійну підготовку кадрів вищої кваліфікації – НПП, наукових співробітників, які є затребуваними на ринку праці, зокрема для аграрних ЗВО, наукових установ системи НААНУ та низки потужних агроформувань, які у своїх структурах мають окремі наукові відділи, завданням яких є забезпечення наукового супроводу використовуваних технологій виробництва продуктів харчування і сировини для промисловості.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

З метою урахування позицій та потреб стейкхолдерів щодо цілей та ПРН ОНП, проводиться щорічний періодичний перегляд та оновлення освітньої програми згідно з «Положенням про формування, затвердження та оновлення освітніх програм у Львівському НАУ» (<https://cutt.ly/aUh2U5U>). Відповідно до «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти» (<https://cutt.ly/aUh2U5U>) у ЛНАУ створено Колегію з моніторингу якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, до якої входять представники ректорату, факультетів, кафедр та інших структурних підрозділів, а також представники Органу студентського самоврядування. Окрім того здобувачі входять до складу вчених рад університету та факультету. Також до робочої групи щодо розробки ОНП та її формування окрім НПП, входять роботодавці та здобувачі вищої освіти. Під час внесення змін до ОНП 2021-2022 н.р. за пропозицією здобувачів було запропоновано посилити зв'язок вибіркових дисциплін з тематикою дисертаційних досліджень, що реалізується шляхом розширення їх переліку (відповідь з на Запит ЕГ). За пропозицією академічної спільноти щодо актуалізації змісту навчальних дисциплін, з урахуванням пропозицій Ради роботодавців факультету агротехнологій та екології до обов'язкових дисциплін додано – Системний аналіз і моделювання процесів в агрономії (ОК 9), оновлено перелік ВК, до якого ввійшли такі дисципліни: Сучасні методи біотехнології в рослинництві (ВК 1), Герботологічний моніторинг і прогноз у агроценозах (ВК 7), Наукові основи

виробництва органічної продукції (ВК 8) та вибіркова дисципліна з університетського переліку (ВК 9), що підтверджено витягами з протоколів (відповідь 3 на Запит ЕГ), а також у фокус групах зі здобувачами, НПП та роботодавцями. У ЛНАУ запроваджено практику опитування здобувачів щодо змісту ОНП (<https://cutt.ly/YUjsLUF>). На освітню програму отримано рецензії від д.с.-г.н., с.н.с. Льчука Р.В. (ІСГКР НААН); к.с.-г.н., Альохіна В.В. (Компанія Soufflet Agro Ukraine); к.с.-г.н. Бойка О.Г. (ТОВ «Агрохім-Партнер»), а також 4 позитивні відгуки від основних роботодавців: Романько Ю.О. (ТОВ «Байер»); Павлишин І.Б. (ТОВ «Фірма Ерідон»); Струтинська Н. (ТОВ «ЕКООРГАНІК»); Клішин С.М. (ТОВ «Сингента»). Аспіранти, НПП і роботодавці підтримують доцільність впровадження ОНП та достатньо проінформовані щодо можливостей її успішної реалізації.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОНП «Агрономія» та ПРН визначено з урахуванням тенденцій розвитку аграрної науки, потреб ринку праці, різних агроформувань та згідно пропозицій заінтересованих сторін. Врахування регіонального контексту підтримується Стратегією розвитку Львівської області на період 2021-2027 рр. [<https://cutt.ly/XUjjQeL>], де обумовлено про збільшення агровиробничого потенціалу з позитивною динамікою індексу виробництва валової сільськогосподарської продукції. Особливість місця знаходження Львівського НАУ свідчить про збалансоване природокористування за реалізації науково-практичного напрямку ОНП, що підтверджується тематиками дисертаційних досліджень аспірантів, які спрямовані на удосконалення елементів технологій вирощування с.-г. культур (для прикладу тема здобувача 3 року навчання: «Оптимізація азотного живлення ячменю озимого на темно-сірому опідзоленому ґрунті в Західному Лісостепу», (відповідь 1 на запит). Врахування галузевого контексту, що інтегрується у змісті освітньої програми підтримується досвідом участі аспірантів та НПП у науково-практичних конференціях, семінарах тощо. У зустрічі з Гарантом ОНП виявлено, що під час розроблення програми було враховано досвід ЗВО аграрного профілю України, зокрема Миколаївського НАУ та НУБіП, у рамках якого було запозичено ОК 9 «Системний аналіз і моделювання процесів в агрономії», що також підтверджується пропозицією керівника наукового відділу ТОВ «АгрохімПартнер» к.с.-г.н. Бойка О.Г. (відповідь 2 на Запит). ЗВО підтримує тісні зв'язки із зарубіжними установами, про що свідчить численність укладених угод (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/vmz/mignardogovir.html>). При формуванні ОНП також було залучено досвід іноземних ОП Польщі, Іспанії, а саме у вивченні ОК «Наукова іноземна мова», яке сприяє досягненню ПРН 13 (Професійно презентувати результати своїх досліджень на вітчизняних та міжнародних наукових конференціях, семінарах, використовувати іноземну мову у науковій, освітній та інноваційній діяльності). Міжнародне співробітництво сприяє формуванню в аспірантів навичок soft skills (ПРН 11, ПРН 12). Також, Гарантом зазначено, що за результатами закордонного стажування в Університеті Природничих Наук у Любліні, зокрема, у розкритті тематик з навчальної дисципліни «Наукові аспекти систем землеробства» передбачено висвітлення питань особливостей біологізації сучасних систем в землеробстві з урахуванням досвіду Польщі. З ОП інших європейських ЗВО залучено такий ОК, як «Наукові основи виробництва органічної продукції». Вивченню досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних сприяла академічна мобільність викладачів (відповідь 2 на Запит, <https://cutt.ly/SUjnjQy>).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Наразі Стандарт вищої освіти України третього (освітньо-наукового) рівня (доктор філософії) за спеціальністю 201 Агрономія галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство відсутній. Під час проведення акредитаційної експертизи освітньої програми «Агрономія» Львівського НАУ, експертною групою підтверджено, що результати навчання (ПРН 1 – ПРН 19) даної ОНП 2021 року затвердження, відповідають вимогам 8-го кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікації (<https://cutt.ly/rUhfBe>). Одночасно, також варто зауважити, що набуття компетентностей і компетенцій для професійної діяльності викладача ЗВО – ПРН 5, здійснюється через проходження аспірантами педагогічної практики (ОК 10) обсягом 3 кредити ЄКТС. Окрім педагогічної практики, ПРН 5 забезпечуються ОК 3 «Психологія і педагогіка вищої школи».

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ОНП «Агрономія» містить чітко сформульовані цілі, що тісно корелюють з місією, візією Львівського НАУ, «Стратегією розвитку Львівського національного аграрного університету на 2020–2025 рр.», «Стратегією розвитку факультету агротехнологій та екології ЛНАУ на період 2020-2025 рр.», враховує галузевий і регіональний контексти, тенденції ринку праці та розвитку спеціальності. Запроваджено дієвість процедур періодичного оновлення освітньої програми з урахуванням пропозицій стейкхолдерів. ОНП «Агрономія» відповідає 8 рівню Національної рамки кваліфікацій України, й забезпечує можливість досягнення всіх ПРН.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Недоліків за критерієм 1 не виявлено. За періодичного перегляду освітньо-наукової програми сформувані чіткі підходи щодо врахування досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних ОНП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОНП «Агрономія» містить чітко сформульовані цілі, які узгоджуються з місією та стратегією розвитку Львівського національного аграрного університету. Освітня програма повною мірою відповідає 8 кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій, включає всі необхідні складові, які забезпечують можливість досягнення всіх РН. В ОНП відображено регіональну та галузеву складові, потреби ринку праці та сучасні тенденції розвитку спеціальності. Заклад залучає широке коло заінтересованих осіб до процесів перегляду й модернізації ОНП. З урахуванням зазначених сильних і слабких сторін, освітня програма загалом відповідає вимогам Критерію 1 з рівнем відповідності – В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг освітньої складової ОНП «Агрономія», затвердженої та введеної в дію 01 жовтня 2021 р. складає 59 кредитів ЄКТС. Обов'язкові компоненти складають 43 кредити ЄКТС (73 %), вибіркові – 16 кредитів ЄКТС (27 %). На здобуття глибинних знань із спеціальності 201 Агрономія, за якою аспірант проводить дослідження відведено освітню складову обсягом 16 кредитів ЄКТС; задля оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями відведено обсяг освітньої складової – 4 кредити ЄКТС; обсяг ОК задля набуття універсальних навичок дослідника складає 15 кредитів ЄКТС; на здобуття мовних компетентностей передбачено 8 кредитів ЄКТС. Зазначена кількість кредитів ОНП та її окремих освітніх компонентів повністю відповідає чинним вимогам Закону України «Про вищу освіту», Постанові КМУ № 261 про затвердження «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» і «Методичним рекомендаціям щодо розроблення стандартів вищої освіти» (у редакції наказу МОН за № 1648) та внутрішніх нормативно-правових документів Львівського НАУ (<https://cutt.ly/vUjSEHn>). Весь необхідний контент щодо змісту освітньої програми та її окремих освітніх компонентів оприлюднено у відкритому доступі на веб-сайті (<https://cutt.ly/oUjCv9z>). Стандарт вищої освіти за спеціальністю 201 Агрономія на третьому освітньо-науковому рівні – відсутній.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОНП чітко структурована за змістом й включає 10 обов'язкових навчальних дисциплін, з яких 3 дисципліни загальної підготовки (Філософія науки, Наукова іноземна мова, Психологія і педагогіка вищої школи); 6 – професійної підготовки (Організація наукової діяльності в агрономії, Інформаційні технології в наукових дослідженнях, Наукові основи управління врожайністю сільськогосподарських культур, Наукові аспекти систем землеробства, Право інтелектуальної власності, Системний аналіз і моделювання процесів в агрономії), і 4 вибіркові дисципліни (Сучасні методи біотехнології в рослинництві, Агрогрунтознавство, Сучасні технології вирощування польових культур, Адаптивні системи землеробства, Системи удобрення сільськогосподарських культур, Системи управління чисельністю шкідливих видів у агроценозах, Герботологічний моніторинг і прогноз в агроценозах, Наукові основи виробництва органічної продукції, ВД з університетського переліку). З переліку вибірових дисциплін аспіранти можуть обрати будь-які чотири компоненти загальним обсягом 16 кредитів ЄКТС. Загалом, структура компонент забезпечує послідовність та логічність їх вивчення й представлена у формі таблиці в ОНП. Варто доповнити взаємозв'язок між вивченням ОК за допомогою схематичного структурування. Вивчення ОК загальної підготовки допомагає сформувати теоретичне й методологічне пізнання для опанування ОК професійної підготовки, й формує відповідні компетентності та РН зі спеціальності 201 «Агрономія», галузі знань 20 Аграрні

науки та продовольство. Аналізування матриці відповідності підтверджує повноту досягнення ПРН навчальними дисциплінами ОНП. Позитивною стороною ОНП є надання можливості аспірантам обирати дисципліну із університетського переліку (<https://cutt.ly/ZUCGFFo>).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст освітньої програми цілком відповідає предметній області спеціальності 201 «Агрономія». Теоретична складова предметної області включає прикладні наукові дослідження в сфері агрономії, продовольства, агроекології; розробку і впровадження теорій і концепцій управління процесами в агрономії. Об'єктами вивчення ОНП є області дослідження агрокліматичних факторів, ґрунтів, рослин, закономірностей формування врожайності та якості рослинницької продукції, її зберігання та доробки. Освітню програму зорієнтовано на формування науково-професійних компетентностей, необхідних для інноваційної наукової й дослідницької роботи та впровадження передових технологій дослідження в галузі агрономії та її складових – генетики, селекції, насінництва, ґрунтознавства, землеробства (в т. ч. органічного), захисту рослин, агрохімії, овочівництва, рослинництва, кормовиробництва із застосуванням генетичних, біотехнологічних, селекційних методів і методик, лабораторних, польових, вегетаційних досліджень. Виходячи з аналізування змісту ОНП на відповідність предметній області спеціальності 201 «Агрономія» варто зауважити, що перелік ОК і ВК дозволяє аспірантам набутти відповідні компетентності та ПРН згідно з вимогами 8-го кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Структура ОНП Агрономія передбачає формування індивідуальної освітньої траєкторії аспірантів, що підтверджується «Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії» (<https://cutt.ly/QUluRDY>), «Положенням про індивідуальні навчальні плани студентів» (<https://cutt.ly/xULJa8t>), «Положенням про порядок навчання за індивідуальним графіком студентів Львівського НАУ» (<https://cutt.ly/DULJvIL>). У фокус групі зі здобувачами вищої освіти зазначено, що їх індивідуальна освітня траєкторія реалізується через вибір напряму наукової роботи та формування індивідуальних навчальних та наукових планів виконання освітньої програми (відповіді 4, 5 на Запит), де зазначено терміни виконання наукової роботи, перелік та обсяг ОК, кількість кредитів ЄКТС, послідовність вивчення та підсумкові форми контролю. У «Положенні про індивідуальні навчальні плани студентів» (<https://cutt.ly/xULJa8t>) передбачено дієвість процедури виконання індивідуального НП. На веб-сайті ЗВО у рубриці «Аспірантура та докторантура» здобувачі можуть ознайомитися із каталогом силабусів всіх навчальних дисциплін, в тому числі педагогічної практики (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/asptadok.html>). Вибіркові дисципліни мають рівнозначну кількість кредитів ЄКТС – 4 з аудиторною роботою (20 год. лекційних занять і 20 год. практичних), самостійною роботою (80 год.) та підсумковою формою контролю (іспит). У зустрічі аспіранти зазначили, що у жовтні-листопаді першого семестру першого року навчання вони мають можливість зробити свій вибір ОК і пишуть заяву на ім'я проректора з наукової роботи, де зазначають обрані компоненти, які надалі вносяться до навчального плану (відповідь 5 на Запит). Наукова компонента індивідуального плану здобувачів включає обґрунтування теми дисертації, види робіт, терміни їх виконання, відмітку наукового керівника про виконання, публікаційну активність та роботу над написанням дисертації й загальний підсумок реалізації освітньої програми. Індивідуалізація освітньої траєкторії здобувачів також підтримується шляхом вибору наукового керівника, з урахуванням основних напрямів його наукової діяльності, з якими можна ознайомитися на сайті кафедр університету (<https://cutt.ly/yULCUQ4>). З метою більш активного ознайомлення аспірантів з публікаційною активністю передбачуваних наукових керівників рекомендовано на веб-сторінках кафедр біля фото НПП висвітлити ідентифікатори профілів в наукометричних базах: Scopus, Web of Science, Google Scholar, ORCID.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

З метою набуття здобувачами навичок викладацької майстерності, в ОНП «Агрономія» та НП передбачено практичну підготовку аспірантів, яка регламентується Положеннями: «про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії» (<https://cutt.ly/QUluRDY>), «про педагогічну практику аспірантів у Львівському НАУ» (<https://cutt.ly/OULj7W7>). Зміст педпрактики передбачає вивчення досвіду викладання провідних викладачів ЛНАУ шляхом відвідування аудиторних занять навчальних дисциплін, проведення навчально-методичної роботи, самостійне проведення навчальних занять (<https://cutt.ly/tUcT97X>), індивідуальна робота зі студентами, керівництво науковими студентськими дослідженнями. Практична підготовка за освітніми компонентами забезпечує набуття здобувачами таких компетентностей, як вміння формалізувати фахові прикладні задачі в галузі агропромислового виробництва та алгоритмізувати їх, користуватись нормативно-правовою базою та організувати роботи відповідно до галузевих вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці, використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації джерел, розробляти та управляти науковими проектами, ініціювати організації

досліджень в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності з урахуванням фінансування науково-дослідницьких робіт. Педпрактику аспіранти проходять на кафедрі, за основним місцем роботи наукового керівника. Відповідальність за організацію, проведення та контролювання якості практики покладено на завідувача кафедри філософії ЛНАУ. Академічне навантаження, яке виконує аспірант, зараховується НПП, що викладає певний курс і контролює якість його викладання здобувачем. Згідно НП педагогічна практика має обсяг 3 кредити ЄКТС й проходить на третьому курсі. Проте у Положенні про педагогічну практику аспірантів у Львівському НАУ зазначено, що у другому семестрі першого року навчання. Атестація за результатами проходження педагогічної практики здійснюється у формі заліку. Приклади звітів представлено у відповіді 7 на Запит ЕГ. Аспіранти формують навички викладацької майстерності також на щорічних виступах за результатами власних досліджень під час приймання дослідів (<https://cutt.ly/fUIGxni>; <https://cutt.ly/OUIGn4N>), на науково-практичних конференціях тощо (<https://cutt.ly/6UlbeeX>). Результати опитування засвідчили високу оцінку організації проведення педагогічної практики під час навчання в аспірантурі (<https://cutt.ly/9Idgn9R>).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

За результатами оцінювання освітньо-наукової програми, а також матриці відповідності, варто зауважити, що в освітній програмі передбачено набуття аспірантами soft skills (соціальних навичок), шляхом вивчення обов'язкових освітніх компонентів соціально-гуманітарної складової, а саме «Філософія науки» (4 кредити ЄКТС), «Наукова іноземна мова» (8 кредитів ЄКТС), «Психологія і педагогіка вищої школи» (4 кредити ЄКТС), «Організація наукової діяльності в агрономії» (4 кредити ЄКТС), «Інформаційні технології в наукових дослідженнях» (4 кредити ЄКТС), що відповідає НРК. Навчальні дисципліни дозволяють набуття компетентності спілкування на міжнародному загальному, науковому і професійному рівнях; компетентності, які пов'язані з науковою роботою в колективі, вміння правильно ставити пріоритети та розподіляти час, дотримання норм академічного плагіату, доброчесності, як елементів формування особистісних цінностей науковця; формують в здобувачів здібності та навички спілкування у колективі, вміння знаходити підхід до людей та уникати конфліктних ситуацій, виступати лідером у певному процесі, здатністю бути толерантним тощо. Шляхом проходження педагогічної практики здобувачі вчаться самостійно й творчо застосовувати теоретичні знання, через особистий досвід оволодівають уміннями й формують навички педагогічно – виховної роботи. У ході практики створюються умови для синтезування набутих знань. Поряд із застосуванням теоретичних знань під час педагогічної практики аспіранти набувають також вміння, джерелом яких є їх власна діяльність. Здобувачі Львівського НАУ беруть участь у всеукраїнських і міжнародних конференціях й наукових заходах, де мають можливість презентувати власні результати досліджень (<https://cutt.ly/pUltrfI>). У фокус групі здобувачі вищої освіти підтвердили вище зазначену інформацію, та продемонстрували свою здатність до ефективної й результативної ділової комунікації.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за спеціальністю 201 «Агрономія» відсутній. Компетентності і результати навчання сформовано відповідно до 8-го кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій України.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг ОНП Агрономія та окремих освітніх компонентів повністю відповідає фактичному навантаженню аспірантів, досягненню цілей та ПРН. Це підтверджується результатами аналізу НП 2021-2022 н.р., дискусійного обговорення зі здобувачами вищої освіти та регламентовано «Положенням про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії» (<https://cutt.ly/QUluRDY>), «Положенням про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук» (<https://cutt.ly/6UluP4z>), «Положення про формування, затвердження та оновлення освітніх програм» (<https://cutt.ly/KUluBSq>). Часовий обсяг відведений для аудиторного навантаження складає не менше 25 % від одного кредиту ЄКТС, кількість годин для самостійної роботи до 75 % кредиту. Перелік обов'язкових ОК (майже 73 % від загального обсягу кредитів ЄКТС – 59), перелік вибіркових ОК складає майже 27 %. Кількість кредитів ЄКТС, зазначених у навчальному плані складає 59, тобто 1770 год., з яких об'єм аудиторного навантаження здобувачів 570 год, а обсяг самостійної роботи 1110 год. У фокус групі зі здобувачами не було виявлено скарг щодо надмірної аудиторної роботи та нестачі часу на самостійне опрацювання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

У Львівському НАУ затверджено «Тимчасове положення про дуальну форму здобуття вищої та фахової передвищої освіти» (<https://cutt.ly/IUjTCo>), оскільки заклад бере участь в експерименті МОН України стосовно запровадження дуальної освіти. Випадків підготовки майбутніх докторів філософії за дуальною формою на ОНП Агрономія – не виявлено.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Зміст освітньої програми «Агрономія» цілком достатньо відповідає галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство й предметній області спеціальності 201 «Агрономія». Перелік ОК і ВК дозволяє аспірантам отримати відповідні компетентності та ПРН згідно з вимогами 8-го кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій. Індивідуалізація освітньої траєкторії забезпечується шляхом вибору напряму науково-дослідницької роботи, передбачуваного наукового керівника та шляхом виконання індивідуальних навчального й наукового планів підготовки доктора філософії. На веб-сторінці у рубриці «Аспірантура та докторантура» аспіранти можуть ознайомитися з переліком силабусів усіх навчальних дисциплін, у тому числі і педагогічної практики, напрямами діяльності передбачуваних наукових керівників та НПП. Позитивною стороною ОНП є надання можливості аспірантам обирати дисципліну із університетського переліку. В ОНП передбачено усі можливості для набуття здобувачами вищої освіти soft skills (соціальних навичок), що забезпечується вивченням ОК загальної підготовки, сучасними методами й формами навчання і викладання, їх участю в презентації власних результатів наукових досліджень. Шляхом проходження педагогічної практики здобувачі вчаться самостійно й творчо застосовувати теоретичні знання, через особистий досвід оволодівають уміннями й формують навички педагогічно – виховної роботи.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Структура освітніх компонент забезпечує послідовність та логічність їх вивчення й представлена у формі таблиці в ОНП. Поважаючи право Львівського НАУ на автономію, ЕГ вважає за доцільне звернути увагу на доповнення ОНП схематичним структуруванням взаємозв'язку між вивченням освітніх компонентів. Згідно навчального плану педагогічна практика проходить на третьому курсі. Проте у «Положенні про педагогічну практику аспірантів у Львівському НАУ» зазначено, що у другому семестрі першого року навчання. Варто привести зазначену інформацію у відповідність.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Змістовний контент ОНП цілком відповідає предметній області спеціальності 201 «Агрономія». Наявні ОК дозволяють аспірантам набутти відповідні компетентності та ПРН згідно з вимогами 8-го кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій. Індивідуалізація освітньої траєкторії забезпечується шляхом вибору напряму науково-дослідницької роботи, передбачуваного наукового керівника та шляхом виконання індивідуальних навчального й наукового планів підготовки доктора філософії. На веб-сторінці аспіранти можуть ознайомитися з переліком силабусів усіх навчальних дисциплін, у тому числі і педагогічної практики, напрямами діяльності передбачуваних наукових керівників та НПП. Позитивною стороною ОНП є надання можливості аспірантам обирати дисципліну із університетського переліку. Проте, структура освітніх компонент забезпечує послідовність та логічність їх вивчення й представлена у формі таблиці в ОНП, рекомендовано звернути увагу на доповнення ОНП схематичним структуруванням взаємозв'язку між вивченням освітніх компонентів. З метою більш активного ознайомлення аспірантів з публікаційною активністю передбачуваних наукових керівників, рекомендовано на веб-сторінках кафедр біля фото НПП висвітлити ідентифікатори профілів в наукометричних базах: Scopus, Web of Science, Google Scholar, ORCID. Згідно навчального плану педагогічна практика проходить на третьому курсі. Проте у «Положенні про педагогічну практику аспірантів у Львівському НАУ» зазначено, що у другому семестрі першого року навчання. Варто привести зазначену інформацію у відповідність. З урахуванням зазначених сильних і слабких сторін, освітня програма загалом відповідає вимогам Критерію 2 з рівнем відповідності – В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОНП «Агрономія» є чіткими, зрозумілими та оприлюднені на офіційному веб сайті ЛНАУ. В Правилах прийому чітко визначені строки подання заяв для вступу. Правила прийому до аспірантури та докторантури розроблені відповідно до Закону України VII «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. за №1556-VII, «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» Відповідно до Правил прийому до аспірантури і докторантури Львівського національного аграрного університету в 2021 році (Додаток 1 до Правил) http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/7265_Додаток%201.Правила%20прийому%20до%20аспірантури%20і%20докторантури.pdf до аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту за рівнем магістра (диплом ОКР «Спеціаліст» прирівнюється до вищої освіти з ОС «Магістр»). Конкурсний відбір для здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії здійснюється за результатами вступних випробувань. Вступні випробування до аспірантури з усіх спеціальностей складаються з: вступного іспиту зі спеціальності (в обсязі програми вищої освіти магістра з відповідної спеціальності); вступного іспиту з однієї іноземної мови (англійська/ німецька/ французька в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти). Критерії оцінювання вступних іспитів визначені у Положенні про проведення вступних випробувань до аспірантури у ЛНАУ (http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/3767_Положення%20про%20проведення%20вступних%20іспитів%20до_аспірантури.pdf). Відповідно до даного Положення знання та вміння, продемонстровані вступниками до аспірантури оцінюються за 100-бальною шкалою. Вступні випробування для осіб з особливими освітніми потребами проводяться з урахуванням особливих освітніх потреб, зазначених у заяві вступника, та рекомендацій медико-соціальної експертизи. Всю необхідну інформацію для вступників до аспірантури, включаючи терміни прийому заяв і документів, програми вступних випробувань, вимоги до рівня освіти, перелік документів до вступу, організація проведення вступних випробувань висвітлено на сайті. Під час аналізу Правил прийому, експертна група не виявила дискримінаційних положень та обмежень для бажаючих вступити до аспірантури ЛНАУ

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правилами прийому до аспірантури визначено вимоги до рівня освіти вступників, які приймаються на конкурсній основі на базі освітнього ступеня магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста. http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/7265_Додаток%201.Правила%20прийому%20до%20аспірантури%20і%20докторантури.pdf. Вступники здають іспити зі спеціальності та іноземної мови. За програмою вступник до аспірантури складає комплексний вступний іспит та подає список опублікованих праць і патентів на винаходи (авторських свідоцтв на винаходи) за обраною галуззю наук; копії опублікованих праць і патентів, копії нагород, отриманих за підсумками міжнародних та всеукраїнських студентських конкурсів НДР, олімпіад та наукових конференцій. Особи, які не мають опублікованих наукових праць, надають наукові реферати з обраної наукової спеціальності з рецензією та оцінкою доктора наук з відповідної галузі наук – штатного працівника Львівського національного аграрного університету. До програми вступного випробування включається навчальний матеріал нормативних дисциплін циклу професійної підготовки магістра з відповідної спеціальності. Оцінка вступного іспиту зі спеціальності (за шкалою від 0 до 100 балів) виставляється предметною комісією на розгорнуті відповіді письмової роботи вступника. Вступний іспит з іноземної мови складається з чотирьох питань, які враховують мовну, комунікативну, лінгвокраїнознавчу та фахову компетенції. Кожна складова вступного іспиту оцінюється за 100 бальною шкалою. Підсумкова оцінка обчислюється як середнє арифметичне всіх складових іспиту. Вступник, який підтвердив свій рівень знання англійської мови дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня); німецької мови - дійсним сертифікатом TestDaF (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня); французької мови - дійсним сертифікатом тесту DELF або DALF (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня), звільняється від складання вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного іспиту з іноземної мови з найвищим балом. У разі набрання однакової кількості балів вищу позицію в рейтингу посідає вступник, який має публікації за обраною спеціальністю, патенти, вищий середній бал диплому та сертифікат з іноземної мови на рівні B2. Проте, у Правилах прийому не визначено, яку кількість додаткових балів отримують вступники за попередні наукові досягнення. Правила прийому на навчання до аспірантури за ОНП «Агрономія» в цілому враховують особливості даної програми.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЛНАУ визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабонській конвенції) та регламентуються «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у Львівському національному аграрному університеті» (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>). Згідно до п. 2.13 даного Положення визнання результатів навчання здійснюється на основі Європейської кредитної трансферно-накопичувальної

системи. Порівняння обсягу навчального навантаження під час здобуття вищої освіти в межах програми академічної мобільності ґрунтується на зіставленні результатів навчання, яких було досягнуто здобувачем вищої освіти у вищому навчальному закладі - партнері, та результатів навчання, запланованих освітньою програмою ЛНАУ. Якщо здобувач вищої освіти під час перебування у вищому навчальному закладі (науковій установі) - партнері, на базі якого реалізується право на академічну мобільність, не виконав програму навчання, то після повернення до ЛНАУ, в якому він навчається на постійній основі, йому може бути запропоновано індивідуальний графік ліквідації академічної заборгованості або повторний курс навчання за рахунок коштів фізичних чи юридичних осіб. Під час реалізації ОНП Агрономія процедура визнання результатів навчання не застосовувалась, оскільки здобувачі даної програми не брали участі у програмах академічної міжнародної мобільності.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання в Університеті регламентується «Тимчасовим положенням про порядок в и з н а н н я у Львівському НАУ результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>). Визнання РН у неформальній освіті розповсюджується на обов'язкові та вибіркові дисципліни ОП. Визнання РН допускається в обсязі не більше 10% від загального обсягу по конкретній ОП. Для визнання результатів навчання у неформальній освіті розпорядженням декана створюється предметна комісія, яка визначає метод оцінювання РН відповідно до навчального плану. Здобувача ознайомлюють з програмою навчальної дисципліни та переліком питань, які виносяться на підсумкове оцінювання. Предметна комісія дає 10 робочих днів для підготовки здобувача до підсумкового контролю (з кожної дисципліни) та 20 робочих днів для написання письмової роботи (за наявності). Підсумковий контроль проходить у формі письмового екзамену, незалежно від форми контролю дисципліни визначеної навчальним планом. Предметна комісія виставляє підсумкову оцінку за шкалою ЄКТС. Якщо здобувач отримав менше 60 балів, то йому не зараховуються РН у неформальній освіті. У разі негативного висновку предметної комісії щодо визнання результатів навчання здобувач має право звернути з апеляцією до ректора Університету. Інформація щодо процедури визнання РН є доступною на сайті ЛНАУ для всіх учасників освітнього процесу. За ОНП Агрономія визнання РН у неформальній освіті не застосовувалось.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому до аспірантури ЛНАУ є чіткими, зрозумілими та в цілому враховують особливості самої ОНП. Визначені чіткі та зрозумілі процедури визнання РН, отриманих під час академічної мобільності. Правила прийому враховують потреби вступників з особливими потребами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Низька академічна мобільність здобувачів ОНП Агрономія. Не регламентовано нарахування додаткових балів за наукові та навчальні досягнення вступників під час вступу. Рекомендовано: посилити академічну (внутрішню та міжнародну) мобільність здобувачів, які навчаються на ОНП Агрономія; визначити розподіл балів за додаткові наукові та навчальні досягнення вступників для забезпечення об'єктивності нарахування балів під час вступу до аспірантури; посилити інформаційну підтримку здобувачів ОНП Агрономія щодо можливостей неформальної освіти та визнання РН, отриманих у неформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому до аспірантури ЛНАУ є чіткими та зрозумілими. Програми вступних випробувань враховують особливості самої програми. Програми вступних випробувань не містять дискримінаційних положень та враховують потреби вступників з особливими освітніми потребами. Критерій відповідає нормативним вимогам. Недоліки, виявлені під час експертизи не є критичними. Рекомендації ЕГ щодо посилення академічної мобільності та нарахування додаткових балів під час вступу, дозволять покращити якість ОНП Агрономія. Враховуючи позитивні

сторони та недоліки, виявлені під час проведення експертизи, можна зробити висновок, що критерій відповідає рівню «В».

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Під час аналізу матеріалів СО, зустрічей зі здобувачами та НПП, ЕГ зазначає, що організація навчання і викладання, в т.ч. форми та методи, регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу» http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/2685_Положення%20про%20організацію%20навчального%20процесу_2020.pdf та «Положенням про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії» http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/3767_Про%20організацію%20освітнього%20процесу%20для%20здобувачів_PhD.pdf. Формами організації освітнього процесу з підготовки здобувачів наукового ступеня доктора філософії в аспірантурі Університету є: навчальні заняття (лекції, практичні, семінарські, індивідуальні заняття - заняття з викладачем), консультації, самостійна робота, педагогічна практика, контрольні заходи, самостійна робота. Методи та форми навчання зазначаються у силабусі до кожної ОК. Усі зазначені форми активно використовуються за ОНП «Агрономія» та сприяють досягненню заявлених в ОНП цілей та ПРН. Самостійна робота аспіранта є основним засобом оволодіння навчальним і становить не менше 50 % загального обсягу навчального часу аспіранта, відведеного для вивчення конкретної дисципліни. Співвідношення лекційних та практичних занять різне відповідно до очікуваних ПРН. Академічна свобода здобувачів вищої освіти забезпечується шляхом вільного вибору чотирьох дисциплін у межах, передбачених ОНП та навчальним планом, обсягом 16 кредитів ЄКТС (27 % від загальної кількості кредитів ЄКТС). Також, здобувачі самостійно обирають наукових керівників, тематику наукової роботи та формують свій індивідуальний науковий план. НП передбачає проведення індивідуальних занять за кожною дисципліною для здобувачів вечірньої форми навчання. Перелік дисциплін розміщений в ОНП, НП, оприлюднених на офіційному сайті ЗВО, на сторінці Відділу аспірантури та докторантури <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/asptadok.html>. Для удосконалення процесу навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у Львівському НАУ періодично здійснюється опитування аспірантів стосовно оцінки ними рівня та організації навчання в аспірантурі <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/orgkontrol/anketresult.html>. За результатами опитування здобувачі третього рівня вищої освіти загалом позитивно оцінили відповідність навчання в аспірантурі їх очікуванням та інтересам. Жоден з опитуваних не вказав, що відчував необ'єктивність чи упереджене ставлення до нього з боку наукового керівника чи окремих викладачів під час навчання в аспірантурі. Це можна розглядати як результат належної організації навчального процесу на відповідному рівні вищої освіти. Здобувачі під час зустрічей позитивно оцінили навчання за ОНП Агрономія.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Здобувачам надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та ПРН, порядку, критеріїв оцінювання в межах кожної дисципліни у силабусах дисциплін, розміщених на сторінці відділу аспірантури та докторантури <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/asptadok.html> та усно під час занять, що підтвердили здобувачі та НПП під час он-лайн зустрічей з ЕГ. Кожен силабус містить перелік рекомендованої літератури, яку можна знайти у науковій бібліотеці та інформаційних базах. Бібліотека ЛНАУ має електронний каталог <http://195.20.96.242:5028/lvlnau/>, який дозволяє знаходити необхідну літературу дистанційно. Здобувачі обізнані з критеріями оцінювання, розподілом балів під час поточного та семестрового контролю, передбачених програмою навчальної дисципліни, що встановлено під час роботи ЕГ у фокус-групах. Таким чином, інформування щодо цілей, змісту та очікуваних ПРН є різностороннім та відповідає студентоцентрованому підходу. У ЛНАУ впроваджено дистанційне навчання, що сприяє якійс організації освітньої складової під час карантинних обмежень.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання та дослідження забезпечується освітньою складовою, передбаченою навчальним планом на 1-2 курсах, що дозволяє сформувати необхідні знання та навички у науковій роботі та подальшою дослідницькою роботою здобувачів ОНП Агрономія. Освітня складова передбачає вивчення базових ОК 3. Психологія та педагогіка вищої школи, ОК 4. Організація наукової діяльності в агрономії, ОК 6 Наукові основи управління врожайністю сільськогосподарських культур, ОК 7. Наукові аспекти систем землеробства, ОК 9. Системний аналіз і моделювання процесів в агрономії, які надають комплекс теоретичних знань та формують практичні навички організації, проведення та аналізу результатів наукових досліджень. У силабусах ОК викладачі надають власні науково-дослідні статті, монографії та навчальні посібники. Також, на поєднання навчання і дослідження спрямовано долучення аспірантів до науково-дослідних кафедральних тем. Наприклад, у рамках тематики факультету агротехнологій та

екології на 2021-2025 рр.: «Розробити системи управління формуванням продуктивності агроценозів, адаптованих до змін клімату на основі оцінки стану природних та штучних екосистем західного регіону України » Державний реєстраційний номер - 0121U109748. здобувач Смалько А. - співвиконавець розділу «Вплив сидеральних культур та рівнів їх удобрення на урожайність цукрового буряка», а здобувач Гусак М. М. є співвиконавцем розділу «Урожайність сояшника залежно від строків і способів сівби та рівня мінерального живлення в умовах Західного Лісостепу України» (<https://cutt.ly/8UHkOH>). У рамках реалізації наукової складової здобувачі беруть участь у науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах, (http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/7035_План_наукових_заходів_на_2021%20р..pdf), публікуються у наукових виданнях, у тому числі, включених до наукометричних баз. Відповідно до індивідуальних планів, аспірант має протягом року оприлюднити результати своїх досліджень у фахових виданнях та на кількох конференціях. Крім того, ЕГ переконалася у наявності науково-дослідницької складової в ОНП Агрономія, за результатами виконання якої аспіранти звітують двічі на рік на засіданнях кафедри та вченої ради факультету агротехнологій та екології.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Систематичне оновлення змісту навчальних дисциплін регламентується Положенням про формування, затвердження та оновлення освітніх програм у Львівському національному аграрному університеті <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.htm>. Відповідно до «Положення» Гарант та члени групи забезпечення проводять моніторинг НМК дисциплін ОНП, оновлення НМК відбувається не рідше одного разу на три роки. Дотримання цих процедур відображається у змістовному наповненні освітніх компонентів таких як, у ОК 6. «Наукові основи управління врожайністю сільськогосподарських культур» (проф. Лихочвор В.В), ОК 9. «Системний аналіз та моделювання процесів агрономії» (проф. Гнатів П.С.), ОК 7. «Наукові аспекти систем землеробства» (проф. Шувар І.А.). Викладачі оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик в агрономії. Підтримувати зміст освіти на належному науковому рівні допомагає доступ до наукометричних баз Scopus та WoS.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Програми академічної мобільності реалізуються на підставі Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html> та Стратегії інтернаціоналізації Львівського національного аграрного університету <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>. У ЛНАУ популяризується міжнародна академічна мобільність, інформація про актуальні пропозиції якої розміщена на сайті <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/vmz/mignarproekt2020/proektdouchasti.html>. В Університеті заключено договори про співпрацю із ЗВО Польщі, Німеччини, Чеської Республіки, Литви, Білорусії, Молдови, Румунії, Азербайджану та ін. <http://www.lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/vmz/mignardogovir.html>. Невід'ємною складовою інтернаціоналізації наукової діяльності є написання спільних публікацій, проходження стажування, співпраця у міжнародних проєктах. За результатами спілкування з фокус-групами, ЕГ виявила, що на ОНП існує позитивна практика наукової міжнародної академічної мобільності серед викладачів. Викладачі та наукові керівники (проф. Шувар І.А., проф. Гнатів П.С., проф. Микитюк О.М., проф. Тригуба А. М., проф. Черевко Г.В.; проф. В.В. Лихочвор; в.о. проф. Завірюха П.Д.) приймали участь у закордонних стажуваннях та конференціях, що підтверджується сертифікатами (<https://cutt.ly/wUHl9hl>) У рамках інтернаціоналізації діяльності в Університеті регулярно проводяться відкриті семінари та лекції викладачів в рамках програми ЄС Еразмус+. <http://www.lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/vmz/7480-newsignar180621.html>. Здобувачі та НПП мають доступ до міжнародних баз даних SCOPUS, Web of Science та Science Direct. Проте, ЕГ відзначає низьку публікативну активність у міжнародних наукометричних базах та низьку міжнародну мобільність здобувачів ОНП Агрономія.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильною стороною є міжнародна співпраця ЛНАУ та широке коло закордонних партнерів, що сприяє участі НПП у програмах міжнародної мобільності, закордонних стажувань та інтернаціоналізації ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Відмічено недостатню активність аспірантів у міжнародній мобільності. Рекомендується посилити міжнародну мобільність здобувачів ОНП Агрономія та сприяти підвищенню публікативної активності аспірантів у виданнях, що індексуються у наукометричних базах Scopus та WoS.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

За підкритеріями 4.1, 4.2 освітній процес має повну відповідність критерію, форми і методи навчання і викладання сприяють досягненню загальних цілей, відповідають студентоцентрованому підходу та принципам академічної свободи. Навчання і викладання за ОНП пов'язані з інтернаціоналізацією Університету. Проте, в контексті даного критерію потребує посилення інформаційна підтримка та долучення здобувачів до програм міжнародної мобільності, що дозволяє зробити висновок щодо відповідності критерію рівню В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Підготовка здобувачів вищої освіти на третьому рівні вищої освіти та форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін регламентуються: «Положенням про організацію освітнього процесу в ЛНАУ» (http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/2685_Положення%20про%20організацію%20навчального%20процесу_2020.pdf), «Положенням про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії» (http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/3767_Про%20організацію%20освітнього%20процесу%20для%20здобувачів_PhD.pdf), Положенням про критерії оцінювання знань та вмінь студентів ЛНАУ (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>). Усі дисципліни ОНП мають розроблені силабуси, в яких подано чіткі, зрозумілі критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та форми контрольних заходів. Оцінки виставляються в національній, 100-бальній шкалі та шкалі ЄКТС. У навчальному процесі використовуються такі види контролю: поточний, підсумковий і семестровий. Здобувачі обізнані з критеріями оцінювання та результатами навчання, що підтверджено під час он лайн зустрічі ЕГ зі здобувачами.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти відсутній. Процедура проведення контрольних заходів регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії» (http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/3767_Про%20організацію%20освітнього%20процесу%20для%20здобувачів_PhD.pdf). Підсумкова атестація здобувачів освіти за ОНП передбачається у формі прилюдного захисту дисертаційної роботи на засіданні разової спеціалізованої вченої ради. Проміжною атестацією виконання наукового плану є звітування про виконану роботу за півріччя, яке проходить в усній формі з демонстрацією матеріалу, яким можна підтвердити виконання відповідних пунктів індивідуального плану за період звітування - надрукованих розділів дисертації, оригіналів чи копій надрукованих праць та ін. на засіданні кафедри та Вченої ради факультету.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії» (<https://cutt.ly/2UHOZ5>), «Положенням про критерії оцінювання знань та вмінь студентів ЛНАУ» (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>). Спірні питання з проведення екзаменаційних сесій розглядає апеляційна комісія, права, обов'язки та персональний склад якої визначаються розпорядженням проректора з наукової роботи за поданням завідувача відділу аспірантури та докторантури. Аспірантам (здобувачам), які за результатами екзаменаційної сесії мають заборгованість, розпорядженням проректора з наукової роботи за поданням завідувача відділу аспірантури та докторантури може бути надано право на їх ліквідацію. Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів із кожної дисципліни: один раз викладачу, другий комісії, яку створює завідувач відділу аспірантури та докторантури. Процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів в університеті регулюють: «Положення про розгляд

звернень студентів) <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>, «Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій» <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>. Порядок вирішення конфліктних ситуацій, пов'язаних з оцінюванням знань та навчальних досягнень здобувачів передбачає створення на період проведення підсумкового семестрового контролю розпорядженням декана факультету Апеляційної комісії в складі декана відповідного факультету, заступника декана з навчальної роботи, завідувача кафедри, голови профбюро, голови студентської ради факультету, профорга факультету для розгляду звернень (скарг) здобувача вищої освіти щодо підсумкового семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти. За час реалізації ОНП Агронімія конфліктних ситуацій щодо об'єктивності оцінювання не виникало, що було підтверджено здобувачами в процесі зустрічі з ЕГ.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

За результатами спілкування з учасниками фокус-груп, процедура дотримання академічної доброчесності є наперед визначена, достатньо зрозуміла та оприлюднена у відкритому доступі. Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності регулюються: «Положенням про академічну доброчесність у ЛНАУ» http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/5602_Положення%20про%20академічну%20доброчесність%20у%20ЛНАУ.pdf; «Положенням про процедуру впровадження антиплагіатної системи в ЛНАУ» http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/5602_Положення%20про%20процедуру%20впровадження%20антиплагіатної%20системи%20у%20ЛНАУ.pdf; «Положенням про перевірку курсових робіт (проектів) та інших навчальних, науково-методичних робіт на академічний плагіат» <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>. З метою протидії академічному плагіату у ЛНАУ використовують систему StrikePlagiarism.Com компанії «Плагіат», яка дає змогу перевірити оригінальність аналізованого документа і точно визначити ступінь самостійності виконання робіт. Після проведення перевірки робіт в даній системі, додатково створюються комісії фахівців для виявлення збігів та коректного цитування у дисертаційній роботі здобувача. З метою виконання норм Положення про академічну доброчесність в Університеті створюється Комісія з питань академічної доброчесності. За порушення норм цього Положення учасники освітнього процесу притягуються до такої академічної відповідальності як: відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання; позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання; відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії; позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи обіймати визначені законом посади. До здобувачів застосовуються наступні санкції: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання. Порушення норм цього Положення може передбачати накладання санкцій, у тому числі звільнення з Університету, за поданням Комісії з питань академічної доброчесності. Популяризація академічної доброчесності серед здобувачів відбувається під час вивчення дисциплін та спілкування з науковими керівниками. Під час роботи у фокус групах ЕГ мала змогу пересвідчитись, що здобувачі та викладачі ознайомлені з принципами академічної доброчесності та послідовно дотримуються її під час освітньо-наукового процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання є зрозумілими, чіткими та систематизованими, регламентовано порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, що впроваджуються під час реалізації ОНП. В Університеті розроблено ряд нормативних документів, в яких чітко врегульовані процедури дотримання академічної доброчесності. Також, створена та функціонує Комісія з питань академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабких сторін за Критерієм 5 не виявлено. Проте, рекомендується активізувати та зробити регулярними в Університеті просвітницькі заходи з популяризації академічної доброчесності (семінари, тренінги, відкриті лекції, круглі столи тощо) для здобувачів третього рівня вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

В Університеті визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, які є доступними для всіх здобувачів. Наявні діючі процедури оскарження РН та врегульовані процедури дотримання академічної доброчесності та відповідальність за її порушення. Проте, наведені рекомендації щодо посилення популяризації академічної доброчесності, дозволяють зробити висновки щодо відповідності критерію рівню В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз Таблиці 2, що містить зведену інформацію про викладачів ОНП Агрономія у ЛНАУ, засвідчив відповідність академічної та професійної кваліфікації викладачів цілям ОНП та ПРН. Гарантом та викладачем ОНП є відомий науковець - фахівець з проблем агрономії Лихочвор В. В., доктор с.-г. наук, професор, член-кореспондент НААН, який має стаж науково-педагогічної роботи 38 років, вагомий досвід у галузі підготовки та атестації наукових кадрів вищої кваліфікації, що засвідчено в обґрунтуванні Табл. 2. У цілому до викладання на ОНП залучені 12 викладачів, з них 6 докторів, 6 – кандидатів наук зі спеціальності (дисципліни), яку вони викладають. Вчене звання професора мають 6 викладачів, доцента – 5 осіб. У структурі викладацького складу 4 жінки та 8 чоловіків, стаж науково-педагогічної роботи НПП становить від 11 до 49 років. З 12 викладачів одна особа має сертифікат В2 з польської мови. Під час зустрічей з академічним персоналом, огляду матеріально-технічної бази та зустрічі з науковими керівниками здобувачів (які також є НПП) встановлено, що ще принаймні двоє з викладачів володіють польською мовою на рівні вільної наукової комунікації. Усі викладачі здійснюють наукову діяльність відповідно дисципліни, яку викладають, мають наукові, науково-методичні, навчально-методичні та науково-популярні праці у цьому ж напрямі. Дисципліни, які вони викладають, відповідають напряму їх академічної кваліфікації та професійного досвіду (<https://drive.google.com/drive/folders/1k3ztZ2r4Sr21vRvXpWuAgtCg7K3bN6um>). Надано інформацію щодо підтвердження можливості створення разових спеціалізованих вчених рад для атестації здобувачів наукового ступеня доктора філософії (https://drive.google.com/drive/folders/1Fn_Vq8wKRas_pwKOGxCviQND8EFG-TNd). Усі викладачі НПП проходять періодичне підвищення кваліфікації, про що зазначено у Табл. 2, беруть участь у конференціях та стажуваннях, у тому числі закордоном (<https://drive.google.com/drive/folders/1ovJhVeR8BdFske4YeRjIUFT4fpPYikip>).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Добір викладачів на ОНП здійснюється на основі конкурсного відбору, що регламентується відповідним «Положенням про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів)» (http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/4477_Положення%20про%20конкурсний%20відбір_2020.pdf) і було підтверджено НПП під час зустрічі. Відбір викладачів на ОНП відбувається Конкурсною комісією, що створюється наказом ректора ЛНАУ, на основі рівня їх академічної та професійної кваліфікації (п. 3.1-3.5 вищевказаного Положення) із врахуванням рейтингу, що розроблений на основі 83 критеріїв згідно з «Положенням про критерії, правила і процедури оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників (НПП), кафедр і факультетів Львівського національного аграрного університету» (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>), які є чіткими і зрозумілими. Результати рейтингування за 2019-2020 н. р. оприлюднені на сайті ЛНАУ (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/orgkontrol2017/reitingvykladach2020.html>). Ознайомлення з результатами рейтингування у розрізі кафедр дає підстави зробити висновок про залучення переважно найбільш професійних викладачів до викладання на ОНП. Під час зустрічі ЕГ з академічним персоналом, викладачі надали інформацію про обізнаність щодо процедури їх добору та висловили задоволеність рішеннями керівництва ЛНАУ щодо конкурсного відбору.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ЛНАУ забезпечує залучення роботодавців до освітньо-наукового процесу, зокрема представників провідних вітчизняних агрофірм (Бойко О.Г., ТОВ «Агрохім-Партнер»); та наукових установ (Ільчук Р.В. та Коник Г. С., Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН; Кузько В.Г., Львівська філія УІЕСР), міжнародних агробізнесових структур (Альохін В.В. «Soufflet Agro Ukraine»; Бучинський І.М., «BAYER»; Потопляк О.І., «Syngenta»; Мороз Д.В., Контінентал Фармерс Груп) до організації та реалізації освітнього процесу. Співпраця з роботодавцями відбувається у рамках функціонування Ради роботодавців як окремої структури (відповідь 3 на

Зпит), й під час зустрічі ЕГ з роботодавцями отримано підтвердження про їх постійне залучення до освітнього процесу у формі участі у перегляді ОНП (рецензент ОНП Льчук Р. В.), проведенні конференцій (Міжнародна науково-практична конференція з залученням стейкхолдерів «Системи виробництва продукції рослинництва на основі екологістабілізуючих заходів» (<https://cutt.ly/kIgnQji>), стажувань та виробничих практик викладачів та аспірантів на базі установ, де працюють роботодавці (Участь науковців ЛНАУ (Лихочвор В.В.) у Дні поля (<https://cutt.ly/5IgnYBW>, Навчання спеціалістів агрономічної служби (<https://cutt.ly/tIgnSdV>). Така співпраця відбувається у межах укладених договорів і угод з вітчизняними установами та підприємствами (<https://cutt.ly/nIgbaUc>). Випускники ЛНАУ, особливо колишні аспіранти гаранта і викладачів ОНП підтримують тісні контакти і співпрацюють з кафедрами та факультетом агротехнологій і екології, у чому ЕГ переконалася під час зустрічі з роботодавцями. Роботодавці виявили високий рівень зацікавленості у такій співпраці, висловивши високу задоволеність у рівні фахової підготовки випускників ЗВО, аспірантури та конкретно ОНП Агрономія, які працюють у їх установах і підприємствах. За рекомендаціями роботодавців вносяться зміни до ОНП щодо її доповнення окремими дисциплінами та перегляду.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

У рамках співпраці з роботодавцями згідно з укладеними угодами і договорами передбачено проведення різних освітніх, наукових та рекламних заходів, зокрема, семінарів, тренінгів, навчань, лекцій. На зустрічах ЕГ з фокус-групами здобувачів вищої освіти та роботодавців отримано інформацію щодо періодичної участі роботодавців у проведенні занять, переважно практичних, на ОНП Агрономія. Окремі фахівці були залучені до реалізації ОНП на постійній основі. На роботу за сумісництвом були прийняті Альохін В.В. та Мороз Д.В. (https://drive.google.com/drive/folders/1Gvdjom_OKxm3AVWjmuMD6fsANUEplbrB, https://drive.google.com/drive/folders/1Gvdjom_OKxm3AVWjmuMD6fsANUEplbrB). Ними проведені ряд лекцій і практичних занять для здобувачів третього рівня освіти з дисциплін: «Наукові основи управління урожайністю с.-г. культур», «Наукові аспекти систем землеробства», «Сучасні технології вирощування польових культур», «Системи управління чисельністю шкідливих видів в агроценозах». На базі окремих установ створені філії кафедр ЛНАУ (https://drive.google.com/drive/folders/139qz6j6-UbOF_hREFrWS4I5MhXkUimKY). Зокрема, на базах Львівської філії Інституту охорони ґрунтів, Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН, Поліської дослідної станції ННЦ «ІГА імені О. Н. Соколовського» НААН – філії кафедри агрохімії та ґрунтознавства ЛНАУ, на базі Інституту картоплярства НААН, кафедри фізіології та екології рослин Львівського університету імені Івана Франка, ТОВ «НВП «Бульба», ДУ «Львівська фітосанітарна лабораторія» – філії кафедри генетики, селекції та захисту рослин, ін. Угодами між підприємствами і ЛНАУ передбачено проведення навчально-наукових і виробничих практик для здобувачів вищої освіти ЗВО (договори з ПАП «Агропродсервіс», ТОВ «Агро-Захід-Львів», ТОВ «Волинь-Нова», ТОВ «Захід-Агро МХП»). Планом наукових заходів у ЛНАУ на 2021 рік (http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/7035_План_наукових_заходів_на_2021%20р..pdf) передбачено проведення семінарів та вебінарів, круглих столів на базі факультету агротехнологій та екології ЛНАУ. Зокрема, під час зустрічей з аспірантами та роботодавцями було надано інформацію, що фахівцем-експертом у рамках круглого столу, де були присутні аспіранти та викладачі ОНП Агрономія, було висвітлено особливості регулювання чисельності бур'янів у посівах ріпаку озимого.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Професійний розвиток викладачів у ЛНАУ та на ОНП Агрономія реалізується через їх активне залучення до виконання проєктів та НДР у рамках державних та госпдоговірних тематик на відповідних факультетах та кафедрах, про що свідчать результати діяльності Новаційного центру ЛНАУ (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/nc.html>), інформація, що надана на запит ЕГ (https://drive.google.com/drive/folders/1qJgwu_ecBEFHO9vDccg2QPE5rRyfnhDg) та отримана під час зустрічей ЕГ з керівництвом і менеджментом ЗВО, академічним персоналом та представниками допоміжних структурних підрозділів. Підвищення кваліфікації НПП є обов'язковою частиною їх діяльності, що регламентовано «Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників ЛНАУ» та «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ЛНАУ» (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>). Усі викладачі за ОНП постійно підвищують кваліфікацію як у вітчизняних закладах вищої освіти та наукових установах, так і закордоном, про що наведено інформацію у Табл. 2 Відомостей СО та відповідях ЗВО на запит ЕГ (<https://drive.google.com/drive/folders/1ovJhVeR8BdFske4YeRjIUFT4fpPYikip>). Особливо важливо, що в ЛНАУ добре налагоджена та впроваджена в дію програма міжнародних стажувань НПП у рамках транскордонного співробітництва з країнами, що територіально межують з Україною на заході.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У ЛНАУ існує дієва система стимулювання розвитку викладацької майстерності, що регламентована низкою внутрішніх нормативних документів: «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ЛНАУ», «Положенням про критерії, правила і процедури оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників

(НПП), кафедр і факультетів ЛНАУ» (п. 1.3, 1.5, 1.25, 5.5), «Положенням про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів)», «Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників ЛНАУ» (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>). Система стимулювання розвитку викладацької майстерності передбачає матеріальне (на основі результатів рейтингу) та нематеріальне (різні відзнаки та нагороди) заохочення. Так, викладач ОНП Косилович Г. О. отримала Грамоту ЛНАУ (<https://drive.google.com/drive/folders/1DE1mfuIWQ92AOoE7BV1n4pWRWE4ORR3g>), викладач Іванюк В. Я. – Подяку Ректора ЛНАУ (<https://drive.google.com/drive/folders/1DE1mfuIWQ92AOoE7BV1n4pWRWE4ORR3g>), викладач Завірюха П. Д. – Грамоту ЛНАУ (<https://drive.google.com/drive/folders/1DE1mfuIWQ92AOoE7BV1n4pWRWE4ORR3g>). Також викладачі ОНП отримують матеріальне заохочення (<https://drive.google.com/drive/folders/1DE1mfuIWQ92AOoE7BV1n4pWRWE4ORR3g>). За інформацією, що отримали члени ЕГ під час зустрічі з НПП, нематеріальне (моральне) заохочення є не менш дієвим інструментом стимулювання, ніж матеріальне, та ефективно спонукає викладачів підвищувати свій професійний рівень.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Важливою сильною стороною у контексті критерію 6 є потужний кадровий потенціал викладачів за ОНП. У Львівському НАУ наявна можливість створення разових спеціалізованих вчених рад. Процедура конкурсного відбору є НПП є прозорою і відкритою, інформація про вакантні посади, вимоги і необхідні документи публікуються на веб-сайті закладу. Добре налагоджена та впроваджена в дію програма міжнародних стажувань НПП та в цілому система професійного розвитку викладачів. Наявність матеріального і морального заохочення професійного розвитку та підвищення викладацької майстерності НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Виявлено невисоку активність НПП у вивченні іноземної мови. Рекомендуємо поширити практику вивчення іноземної мови науково-педагогічними працівниками, які забезпечують освітній процес за ОНП, оскільки це сприятиме залученню іноземних здобувачів. Рекомендуємо розглянути можливості залучення до викладання на ОНП викладачів з країн ЄС, зокрема, Польщі, на постійній основі, що сприятиме укріпленню міжнародних зв'язків та підвищить загальний рівень підготовки здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

У Львівському НАУ наявний потужний кадровий склад за ОНП Агрономія (6 докторів і 6 кандидатів наук), академічна і професійна кваліфікація викладачів відповідає дисциплінам, які вони викладають. НПП є керівниками і виконавцями проєктів та НДР у рамках державних та госпдоговірних тематик на відповідних факультетах та кафедрах. Усі викладачі НПП проходять періодичне підвищення кваліфікації, беруть участь у конференціях та стажуваннях, у тому числі закордоном. У ЛНАУ забезпечено можливість створення разових спеціалізованих вчених рад. Роботодавці залучені до перегляду і оновлення ОНП, беруть участь у спільних заходах з установою. З урахуванням виявленої слабкої сторони щодо необхідності поширення практики вивчення іноземної мови науково-педагогічними працівниками, які забезпечують освітній процес, за критерієм 6, ОНП Агрономія відповідає рівню В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Матеріально-технічні і фінансові ресурси ЛНАУ є достатніми для теоретичної підготовки та проведення досліджень здобувачами за ОНП Агрономія, у чому ЕГ переконалася під час ознайомлення з МТБ (<https://youtu.be/Sod3phT8nBg>), зустрічей з менеджментом ЗВО та представниками структурних підрозділів. Для здобувачів ВО у закладі наявні навчальні аудиторії, лабораторії з необхідним обладнанням, комп'ютерні класи. Є музеї мінералів гірських порід, кормів, біотехнологічна лабораторія, лабораторія з сортознавства, насінництва і

насінезнавства (знаходиться у процесі сертифікації), хіміко-токсикологічна лабораторія, тощо. Польові досліді аспіранти закладають на дослідних полях Навчально-виробничого центру ЛНАУ (~450 га), які знаходяться у піщій доступності від ЗВО та гуртожитків, а також на базах с.-г. підприємств у разі необхідності. Зокрема, під час зустрічі ЕГ зі здобувачами отримано інформацію, що присутній на зустрічі аспірант другого року вечірньої форми навчання польові досліді закладає на базі господарства, що для нього є зручним для проведення досліджень. Агрохімічні аналізи аспіранти проводять в лабораторії кафедри агрохімії і ґрунтознавства ЛНАУ, а також згідно з укладеними угодами про співпрацю - у сертифікованих лабораторіях Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН, Поліської дослідної станції ННЦ «Інститут ґрунтознавства і агрохімії імені О. Н. Соколовського» НААН, де створені філіали кафедри агрохімії і ґрунтознавства ЛНАУ (https://drive.google.com/drive/folders/139qz6j6-UbOF_hREFrWS4I5MhXkUimKY). Один аспірант ОНП проводить окремі дослідження у Warsaw University of Life Sciences (Department of Soil Science) у рамках співробітництва (<https://drive.google.com/drive/folders/10EoGX3d38UnZWen1LW7P8rYpvP9P9K6J>), про що було надано інформацію керівником цього відділу під час огляду МТБ. У ЛНАУ функціонує наукова бібліотека з понад 545 тис. видань, що має сторінку на офіційному веб сайті ЗВО. У бібліотеці діє електронний читальний зал, що має електронний каталог, електронні посібники, підручники, навчально-методичні матеріали викладачів ЛНАУ, є доступ до провідних міжнародних баз даних та мережі Інтернет. Здійснюється підписка періодичних видань (<https://drive.google.com/drive/folders/1kbAnoDEpwPLeZUiYqAzYPKWJaLRgOZm>). ЛНАУ випускає два занесених до категорії «Б» Переліку фахових видань України наукові журнали, тематика одного з яких «Вісник ЛНАУ. Серія Агрономія» відповідає напряму ОНП (<http://visnuk.kl.com.ua/joom/serii/ahronomiia.html>). ЛНАУ має розвинуту соціальну інфраструктуру. У студентському містечку є шість гуртожитків, ряд спортивних об'єктів, літній театр, функціонує народний дім «Просвіта», студентська організація «Основа» та первинна профспілкова організація. Навчально-методичне забезпечення ОНП представлено на офіційному веб сайті сайті ЛНАУ (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/asptadok.html>), платформі Moodle (<https://moodle.lnau.edu.ua>) та науковій бібліотеці (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/naukbibl.html>).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час зустрічей з академічним персоналом, здобувачами вищої освіти ЕГ встановлено, що доступ і користування науковою бібліотекою, електронними ресурсами та платформами, робочими місцями, навчальними аудиторіями, науково-дослідними та аналітичними лабораторіями, обладнанням, ресурсами і технічними засобами проведення досліджень на ОНП Агрономія в ЛНАУ є вільним й безоплатним. Технологічне забезпечення експериментальної роботи, зокрема закладання і проведення польових і лабораторних дослідів для аспірантів та викладачів здійснюється за рахунок ЛНАУ або підприємства та установи, де безпосередньо проводяться ці дослідження, на засадах співробітництва. Доступ до мережі Інтернет у ЗВО і студентському містечку є вільним й безоплатним.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

У ЛНАУ створені всі умови безпечного освітнього середовища для життя й здоров'я здобувачів вищої освіти за ОНП, у чому ЕГ мала можливість переконатися як під час ознайомлення з матеріально-технічною базою (<https://youtu.be/SodzphT8nBg>), так і зустрічей з аспірантами, представниками студентського самоврядування та допоміжних структурних підрозділів. Студентське містечко включає в себе лікарню, поліклініку, навчальні корпуси, 6 гуртожитків, пункти харчування, спортивні об'єкти. Навчальні корпуси і гуртожитки обладнані пандусами для забезпечення доступу до приміщення осіб з особливими потребами. Навчально-виробничий центр знаходиться безпосередньо поблизу навчальних корпусів, що є зручним для здобувачів вищої освіти. Усі гуртожитки розташовані в парковій зоні з багаторічними насадженнями деревних рослин. У кімнатах створені всі умови для проживання, у чому ЕГ мала можливість переконатися впродовж зустрічі з головою первинної профспілкової організації студентів та аспірантів ЛНАУ. У гуртожитку є також робочі кімнати, де здобувачі мають можливість навчатися, проводити культурно-масові заходи та всебічно розвиватися. Також є доступ до швидкісного інтернету. На території студентського містечка діє Народний дім «Просвіта» та літній театр, де у здобувачів є можливість займатися художньою самодіяльністю, є університетський храм для задоволення духовних потреб особистості. Також на території містечка функціонує стадіон, спортивний майданчик, тренажерний зал, зал боротьби. Для здобувачів проводиться інструктаж з техніки безпеки та охорони праці, про що ЕГ отримала інформацію безпосередньо від них під час зустрічі. У цілому у ЕГ під час зустрічі зі здобувачами склалося враження, що у ЛНАУ панує доброзичлива, комфортна для психологічного здоров'я людини атмосфера. Аспіранти надали інформацію, що мають можливість отримати психологічну, духовну, інформаційну, організаційну та консультативну підтримку з боку керівництва ЛНАУ, студентських самоврядних та наукових організацій, комісій та відповідних структурних підрозділів, практичного психолога та капелана, наукових керівників та НПП. У анкеті опитування здобувачів передбачено питання «Наскільки навчання в аспірантурі Львівського національного аграрного університету відповідає Вашим очікуванням та інтересам?» (<https://cutt.ly/QIgQbXF>). Усі респонденти загалом позитивно оцінили відповідність навчання в аспірантурі їх очікуванням та інтересам, що підтвердили ще раз під час зустрічі з ЕГ. Робоча група з розробки та оновлення ОНП «Агрономія» врахувала пропозицію випускника ОНП «Агрономія» Андрушко М. та здобувача вищої освіти за третім рівнем ОНП «Агрономія» Шестака В. щодо розширення переліку вибіркових дисциплін, та ввела у навчальний план дисципліни: «Сучасні методи біотехнології в рослинництві». Керівництвом

ЛНАУ під час зустрічі продемонстровано розуміння важливості функціонування самоврядних студентських та аспірантських організацій, зокрема, ССО «Основа», профспілкової організації студентів та аспірантів ЛНАУ.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

У ЛНАУ забезпечено дієві механізми освітньої, організаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів за ОНП. Аспіранти мають можливість відкритого доступу до всієї інформаційної бази на офіційному вебсайті ЛНАУ (<http://lnau.edu.ua/lnau/>). Нормативна база є логічно структурованою та сконцентрованою (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>, <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/asptadok.html>), доводиться до відома здобувачів у першу чергу завідувачем аспірантури і докторантури, науковими керівниками та викладачами, адміністраціями факультету агротехнологій та екології та ЗВО. Здобувачі вищої освіти під час зустрічі з ЕГ виявили високий рівень обізнаності з механізмами їх підтримки у змодельованих членами ЕГ ситуаціях, що можуть виникати у освітній і соціальній сферах. Психологічна підтримка здійснюється практичним психологом (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/vyhviddil/socpsyhologdopomoga20/newspsihoo321.html>) та комісією з надання соціально-психологічної допомоги працівникам та здобувачам освіти ЛНАУ (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/vyhviddil/socpsyhologdopomoga20.html>). Для підтримки здобувачів з особливими потребами призначається уповноважена особа, яка здійснює таку підтримку та, за необхідності, комунікацію з усіма структурами. Аспіранти отримують стипендію без затримок у встановлені терміни, за їх заявами вільно здійснюється поселення у гуртожитки. Здобувачі вищої освіти мають змогу брати участь міжнародних програмах та стажуваннях за кордоном. Відділ міжнародних зв'язків доносить інформацію про ці програми до аспірантів за допомогою розміщення оголошень на офіційному веб сайті (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/vmz.html>) та у формі зустрічей зі здобувачами вищої освіти. Також на сайті розміщується інформація щодо плану проведення конференцій, круглих столів, семінарів, відкритих лекцій (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/konf.html>, <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/noz.html>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

У ЛНАУ створено необхідні умови для забезпечення повноцінного навчання для здобувачів з особливими потребами. У ході зустрічі зі здобувачами вищої освіти було встановлено, що за ОНП Агрономія особи з особливими освітніми потребами не навчаються. Разом з тим, у ЛНАУ створено належні умови для навчання осіб з особливими потребами, зокрема, усі навчальні корпуси обладнано пандусами, є можливість навчання за індивідуальним навчальним планом, здійснюється поселення здобувачів вищої освіти, що мають сім'ї та дітей, у гуртожитки з наданням окремої кімнати, та ін. Для обслуговування та підтримки маломобільних груп населення та осіб з інвалідністю розроблено та застосовується відповідний Порядок супроводу (надання допомоги) (http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/4477_Порядок%20супроводу%20осіб%20з%20інвалідністю%20та%20інш%20маломобільних%20груп%20населення%20у_ЛНАУ.pdf). ЕГ зробила висновок, що за потреби здобувачі з особливими освітніми потребами будуть забезпечені усіма необхідними ресурсами для організації навчального процесу та вільним доступом до інформації у зручному для них форматі.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО розроблено та застосовується «Порядок і процедури врегулювання конфліктних ситуацій у ЛНАУ», (http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/4477_положення%20про%20конфлікти.pdf), що регламентує політику і практики у сферах запобігання корупції та врегулювання конфлікту інтересів, протидії дискримінації, протидії сексуальним домаганням та врегулюванні конфліктів у міжособистісних стосунках суб'єктів освітнього середовища, конфліктів в освітньому процесі. Для моніторингу за ситуацією щодо конфліктних ситуацій в університеті проводяться систематичні (не рідше 1 разу на рік) опитування суб'єктів освітнього середовища. На офіційному веб сайті ЛНАУ у вкладенні «Протидія корупції» (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/protydijakor.html>) оприлюднено інформацію щодо законодавчих актів України антикорупційного характеру. До відома відвідувачів сайту доведено, що про факти корупційних правопорушень в ЛНАУ можливо анонімно повідомляти електронною поштою, та/або письмово ректору, та/або за телефоном, та/або з використанням поштової скриньки довіри. Поштові скриньки довіри розташовані у навчальних корпусах університету. Здобувачі вищої освіти, наукові керівники та НПП ознайомлені з розробленими процедурами вирішення конфліктних ситуацій, про що отримано інформацію під час зустрічей з цими фокус-групами. Разом з тим, учасники освітнього процесу повідомили про відсутність випадків виникнення конфліктних ситуацій, пов'язаних з випадками з сексуальними домаганнями, дискримінацією, корупцією, ін.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Наявність належної матеріально-технічної бази – це студентське містечко, що включає в себе лікарню, поліклініку, навчальні корпуси, 6 гуртожитків, спеціалізовані навчальні та науково-дослідні сертифіковані лабораторії, пункти харчування, сучасну локальну мережу бібліотеки, комп'ютерні класи, спортивні зали, вільний доступ до мережі Інтернет; дослідні ділянки та дослідні поля (~450 га) навчально-виробничого центру знаходяться безпосередньо поблизу навчальних корпусів, що дозволяє проводити не лише наукові дослідження, а й лекційні, лабораторні чи практичні заняття безпосередньо в умовах поля. Наявність змістовного бібліотечного фонду, в т.ч. підручників і навчальних посібників НПП ЛНАУ і інших ЗВО з інформацією про кращі новітні знання і практики з агрономії. У ЛНАУ наявний вільний доступ викладачів та здобувачів вищої освіти до всієї інфраструктури закладу, зокрема, наукової бібліотеки, навчально-методичних ресурсів, навчальних аудиторій, науково-дослідних та аналітичних лабораторій, всевітньої мережі Internet та провідних міжнародних наукометричних баз. Освітнє середовище є безпечним для здоров'я та життя здобувачів та працівників ЗВО. Забезпечено постійний інформативний супровід та консультування здобувачів вищої освіти, а також достатній рівень соціальної та психологічної підтримки і високий рівень духовної підтримки. У ЗВО передбачені дієві процедури врегулювання конфліктних ситуацій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабких сторін за Критерієм 7 не виявлено. Рекомендовано посилити інформаційну підтримку здобувачів ОНП Агрономія щодо можливостей неформальної освіти та визнання РН, отриманих у неформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Наявна матеріально-технічна база та в цілому інфраструктура ЗВО дозволяють готувати здобувачів за спеціальністю 201 «Агрономія», яка відповідає умовам надання освітніх послуг в сфері вищої освіти. В закладі існує чітка й зрозуміла політика і процедура вирішення конфліктних ситуацій. Наведені сильні сторони, і відсутність слабких свідчить про рівень В за Критерієм 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Зміст ОП (ОНП), процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду регламентуються «Положенням про формування, затвердження та оновлення освітніх програм у ЛНАУ» (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>). Порядок формування та затвердження ОП (ОНП) містить основні етапи розроблення та затвердження, зокрема: розроблення проекту ОП робочою групою; розгляд проекту на засіданні кафедри (кафедр); розгляд проекту методичною комісією та затвердження нею рецензентів (провідних вчених та представників працевлагодотворення); зовнішнє рецензування проекту ОП; розміщення проекту на сайті університету для громадського обговорення; розгляд пропозицій, які надійшли від рецензентів, стейкхолдерів та внесення змін до проекту; розгляд проекту ОП Вченою радою факультету; погодження проекту начальником навчального відділу Університету, для ОНП - проректором з наукової роботи, першим проректором; розгляд проекту ОП та його затвердження Вченою радою Університету. Положенням визначено, що моніторинг ОП проводить методична комісія та вчена рада факультету не рідше одного разу на рік. ОНП Агрономія, що подано на акредитацію, було розроблено з урахуванням дескрипторів 8 рівня Національної рамки кваліфікацій у галузі агрономії, проектною групою у складі трьох докторів, двох кандидатів наук та здобувача вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня на чолі з гарантом доктором с.-г. наук, професором, членом-кореспондентом НААН Лихочвором В. В. (<https://cutt.ly/OUNPjst>), з метою забезпечення підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних розв'язувати комплексні задачі і проблеми, включно з прийняттям рішень щодо відбору даних та вибору методів досліджень у галузі аграрних наук зі спеціальності 201 «Агрономія» в різних просторово-часових масштабах, в умовах глобальної інформатизації, проводити оригінальні самостійні наукові дослідження та здійснювати науково-педагогічну діяльність. Рецензування ОП здійснено трьома провідними фахівцями галузі, у тому числі науковцем та двома представниками агрофірм. ЕГ встановлено наявність проекту ОНП Агрономія на веб сайті

ЛНАУ (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/asptadok.html>), де також вказано e-mail для надсилання зауважень та пропозицій до проекту ОНП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі, як самостійно так і через органи студентського самоврядування залучаються до процесу періодичного перегляду ОНП. Зокрема, під час зустрічі з представниками органів студентського самоврядування головою Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених ЛНАУ надано інформацію щодо участі у перегляді ОНП. Під час зустрічі з гарантом, НПП та здобувачами вищої освіти встановлено, що під час останнього перегляду до складу проєктної групи включено здобувача вищої освіти, аспіранта Шестака В. Г. та враховано його пропозиції. Також серед здобувачів щорічно у лютому проводиться анонімне опитування, яке містить питання щодо оцінки рівня та організації навчання в аспірантурі ЛНАУ, використовується для удосконалення ОНП та організації навчання в аспірантурі. Результати анонімного опитування здобувачів за ОНП (http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/7250_Звіт%20201%20Агрономія%202021.pdf), засвідчили високу оцінку респондентами змісту та рівня викладання дисциплін обов'язкового вибору, організації проведення педагогічної практики під час навчання в аспірантурі. Загалом позитивною є оцінка респондентами переліку запропонованих вибіркових дисциплін та організація їх вибору. Разом з тим, висловлено пропозицію посилити зв'язок вибіркових дисциплін з тематикою дослідження, що було враховано при перегляді ОНП. ЕГ на підставі зустрічей з фокус-групами підтверджує, що здобувачі долучені до процедури періодичного перегляду ОНП, її оновлення та внесення пропозицій.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Роботодавці як зовнішні партнери та переважно випускники ЛНАУ та аспірантури гаранта та НПП на ОНП залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості (відповідь з на Запит ЕГ). Троє представників роботодавців були залучені до рецензування ОНП. Інші роботодавці, які тісно співпрацюють із кафедрами та викладачами, залученими до реалізації ОНП, беруть участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОНП у рамках конференцій, семінарів, днів поля, круглих столів, на які їх запрошують як експертів та фахівців. Їхні пропозиції стосуються глибшої інтеграції знань із сучасними досягненнями аграрної науки і їх практичного застосування. Здійснюється виробнича перевірка та впровадження результатів досліджень здобувачів на ОНП у агропідприємствах роботодавців. У процесі доопрацювання проєкту ОНП роботодавці брали активну участь у коригуванні назв, змісту навчальних дисциплін, зокрема, дисциплін вільного вибору з питань органічного землеробства, контролювання належного фітосанітарного стану у посівах за виробництва органічної продукції, використання інноваційних препаратів та добрив, ін., про що було отримано підтвердження під час зустрічей з роботодавцями та гарантом. На пропозицію Бойко О.Г. (ТОВ «Агрохім-Партнер»), Альохіна В.В. («Soufflet Agro Ukraine») та Ільчука Р.В. (Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН) в ОНП «Агрономія» було введено такі навчальні дисципліни: «Системний аналіз і моделювання процесів в агрономії», «Гербологічний моніторинг і прогноз в агроценозах», «Наукові основи виробництва органічної продукції» (<https://cutt.ly/WIgQ7Zo>). Запропоновані пропозиції були враховані в оновленій ОНП. Частина випускників аспірантури раніше працевлаштувалися в ЛНАУ та безпосередньо на факультеті агротехнологій та екології, тому ЗВО також є роботодавцем випускників. Зауваження та пропозиції від роботодавців збираються при проведенні різних науково-практичних заходів та освітнього процесу, що проводяться у рамках укладених угод про співробітництво (<https://cutt.ly/xUNPW5e>). Під час зустрічі з роботодавцями було підтверджено факт їх участі в процедурах оновлення ОНП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У ЛНАУ наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо подальшого шляху випускників ЗВО, збирається інформація щодо кар'єрного росту та траєкторій їх працевлаштування. Функціонує Рада випускників, інформація про яку представлена на офіційному вебсайті ЛНАУ (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/inform/asocvypusk.html>), що створена з метою об'єднання зусиль випускників усіх поколінь для розвитку університету, примноження його традицій і духовних цінностей. Одним із завдань цієї структури є сприяння професійному зростанню випускників, створення умов для їх самореалізації шляхом працевлаштування та розвитку їхньої кар'єри. Головою Ради випускників факультету агротехнологій та екології є викладач на ОНП П.Д. Завірюха, який під час зустрічі з ЕГ надав докладну інформацію щодо випускників факультету. Наукові керівники, гарант та НПП також уважно слідкують за кар'єрним шляхом колишніх аспірантів та випускників ЗВО та підтримують тісні зв'язки з ними, що було відмічено членами ЕГ під час зустрічей з фокус-групами. Зокрема, випускник ОНП 2020 року, який здобув ступінь доктора філософії у 2021 році, був присутній на зустрічі ЕГ як роботодавець і виявив задоволеність рівнем підготовки на ОНП, що дозволяє йому успішно працювати у агрофірмі з продажу пестицидів, агрохімікатів та насіння.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

У ЛНАУ функціонує добре налагоджена система внутрішнього забезпечення якості освіти, що регламентується відповідним положенням, введеним у дію у 2017 р. (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/orgkontrol2017.html>). Постійно діючим колегіальним органом з управління системою є Колегія з моніторингу якості освітньої діяльності та якості вищої освіти при Вченій раді ЛНАУ. Положенням передбачено дві підсистеми внутрішнього забезпечення якості освіти – освітню (пп. 3.4-3.5 і це, власне, освітні програми) та управлінську (п. 3.6), що і має реагувати на виявлені недоліки в ОП. В закладі проводиться анонімне опитування учасників освітнього процесу щодо рівня задоволеності всіма компонентами ОНП, що забезпечує можливість адекватного реагування на недоліки згідно з «Положенням про організацію та проведення опитування здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників та інших стейкхолдерів в ЛНАУ»

(http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/4477_Положення%20про%20організацію%20та%20проведення%20опитування.pdf), з метою визначення думки групи респондентів (здобувачі вищої освіти усіх рівнів, НПП кафедр, керівники структурних підрозділів факультетів та університету, представники роботодавців, випускники) щодо забезпечення якості освітньої діяльності в Університеті. Під час останнього опитування, що відбулося у лютому 2021 року, анкети були надіслані як аспірантам усіх років навчання за ОНП Агрономія, так і випускникам ОНП 2020 року. За результатами анонімного опитування здобувачів, які були оголошені й проаналізовані на засіданні вченої ради факультету агротехнологій та екології (протокол № 6 від 11 березня 2021 року) та розміщені на сайті ЛНАУ (http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/7250_Звіт%202021%20Агрономія%202021.pdf), при перегляді ОНП враховано пропозицію посилити зв'язок вибіркової дисципліни з тематикою дослідження. Також посилено увагу до діяльності щодо створення можливостей для долучення здобувачів ступеня доктора філософії до міжнародної академічної спільноти, адже відповіді 60% респондентів засвідчили сумніви у своїх силах щодо можливості участі у програмах міжнародної академічної мобільності. Під час зустрічі ЕГ з представниками структурних підрозділів особа, відповідальна за міжнародну діяльність у ЛНАУ висловила розуміння необхідності посилення роз'яснювальної роботи серед здобувачів вищої освіти та виокремила заходи, що здійснені у напрямі інформування аспірантів про перспективи та переваги участі у таких програмах.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОНП Агрономія за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти проводиться вперше. Разом з тим, у ЛНАУ проводилась акредитація ОНП за спеціальностями 051 «Економіка», 192 «Будівництво та цивільна інженерія», 193 «Геодезія та землеустрій», 073 «Менеджмент», (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/asptadok/akredytadokfil.html?start=5>). На зустрічах з керівником і менеджментом ЗВО, представниками структурних підрозділів членами ЕГ отримано інформацію щодо врахування рекомендацій, наданих під час цих акредитацій щодо покращення якості вищої освіти.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У ЛНАУ нормативно-правове забезпечення освітнього процесу регламентовано низкою чинних положень (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>), де докладно висвітлено повноваження та механізми взаємодії усіх учасників освітнього процесу на усіх рівнях – студентському (аспірантському), викладацькому, кафедральному, факультетському, університетському, як це задекларовано у п. 1.6. «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ЛНАУ». Маючи на меті впорядкування наявних заходів, процедур та рівнів контролю якості в єдину внутрішню систему забезпечення якості закладено базові принципи розвитку ЛНАУ як цілісного середовища якості освітньої діяльності та вищої освіти. У ЛНАУ функціонує навчально-методичний відділ забезпечення якості вищої освіти, керівником якого під час зустрічі з ЕГ продемонстровано повне розуміння завдань, прагнення до удосконалення процедур та запровадження кращих практик ВСЗЯ в ЗВО, що послідовно й імплементується в ЛНАУ. ЕГ під час дистанційної експертизи ОНП підтверджено участь усіх учасників освітнього процесу у процедурах перегляду й моніторингу ОНП, контролюванні якості викладання, порядку і критеріїв оцінювання поточного й підсумкового контролю, наповнення навчальних курсів та ОНП, дотримання академічної доброчесності, забезпечення внутрішньої комунікації, зворотного зв'язку і доступності інформації. Представники академічної спільноти мають можливість надати свої рекомендації щодо якості освітнього процесу на ОНП, які враховуються при моніторингу освітньої програми, що відбувається щорічно. Запроваджено рейтингове оцінювання НПП (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/orgkontrol/reitingvykladach2020.html>), анонімне опитування здобувачів і випускників ОНП (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/orgkontrol/anketresult.html>), що враховуються при удосконаленні ОНП та в цілому освітнього процесу. Академічна спільнота має можливість за результатами проведеного аналізу висловлювати пропозиції в процесі обговорення проєктів ОНП, оприлюднених на веб-сайті ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Експертна група зазначає, що в ЛНАУ процедура розроблення, затвердження, періодичного перегляду й моніторингу ОНП «Агрономія» регламентується діючими у ЗВО положеннями і відбувається згідно із визначеною загальною інституційною політикою, процедурами та заходами системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Усі учасники (внутрішні та зовнішні) долучені до процесів моніторингу і перегляду ОНП, що здійснюється щорічно, та інших процедур забезпечення її якості. Підтверджено тісну співпрацю ЛНАУ із роботодавцями та випускниками ЗВО, аспірантами та ОНП. Академічна спільнота ЗВО активно сприяє розвитку освітньої наукової програми та освітньої діяльності за нею. При перегляді враховано рекомендації усіх учасників освітнього процесу за реалізації ОНП «Агрономія». Чітко визначено співпрацю різних структурних підрозділів університету щодо забезпечення і функціонування системи внутрішнього забезпечення якості освіти та удосконалення процедури моніторингу й періодичного перегляду освітніх програм з урахуванням пропозицій стейкхолдерів. ЕГ підтверджує, що в ЛНАУ на належному рівні сформована культура якості в академічній спільноті, що ефективно сприяє розвитку освітньо-наукової програми та освітньої діяльності за ОНП Агрономія.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Відсутнє чітке структурування інформаційного контенту щодо покращення змісту ОНП – не повною мірою використано інформаційні можливості сайту щодо залучення заінтересованих сторін до її перегляду та надання рекомендацій покращення її якості. ЕГ рекомендує структурувати інформацію, яка стосується удосконалення змісту ОНП на сайті університету, зокрема.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Експертною групою встановлено, що в ЛНАУ сформовано дієву систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, що функціонує на належному рівні. Здобувачі, НПП, органи студентського самоврядування та Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених, роботодавці та випускники долучені до процесів перегляду освітньої наукової програми та інших процедур забезпечення її якості. В ЛНАУ на високому рівні сформована культура якості в академічній спільноті, яка ефективно сприяє розвитку освітньо-наукової програми Агрономія та освітньої діяльності за ОНП. Зважаючи на вищенаведене, а також надані ЕГ рекомендації, ОНП Агрономія відповідає рівню В за Критерієм 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У Львівському НАУ визначено чіткі, доступні й регламентовані правила і процедури для усіх учасників освітнього процесу, що підтверджується чинними положеннями: «Про організацію освітнього процесу для здобувачів PhD» (<https://cutt.ly/fUgmcx9>), «Про порядок підготовки PhD» (<https://cutt.ly/CUgmRmw>), «Тимчасове положення про організацію освітнього процесу в умовах пандемії, зумовленої COVID-19 у Львівському національному аграрному університеті» (<https://cutt.ly/mUgm10e>), «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Львівському національному аграрному університеті», вкладка «Положення», (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>), які висвітлено у вільному доступі на веб-сторінці установи (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>, <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/asptadok.html>). У ході спілкування з фокус групами, всі учасники підтвердили свою достатню обізнаність з усіма правилами і процедурами, що регулюють їх права та обов'язки, які вони послідовно дотримуються за реалізації ОНП «Агрономія».

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Проект освітньо-наукової програми «Агрономія» оприлюднюється у вільному доступі на сайті університету, у Рубриці «Аспірантура та докторантура» (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/asptadok.html>). На веб-сторінці також вказано електронну адресу: aspiranturalnau@ukr.net, куди можна надсилати побажання та рекомендації. У зустрічі з керівником навчально-методичного відділу забезпечення якості вищої освіти було зазначено, що з кінця грудня 2021 року до 1 лютого 2022 року робоча група здійснює доопрацювання ОНП з урахуванням усіх побажань заінтересованих сторін.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

У Львівському НАУ передбачено дієвість процедур щодо вчасного оприлюднення на веб-сайті усього точного та достовірного контенту, що стосується ОНП «Агрономія» (Положення про забезпечення доступу до публічної інформації ЛНАУ <https://cutt.ly/aUh2U5U>). Навчальний план і силабуси освітніх компонент достатньою мірою надають інформацію про ПРН, з урахуванням усіх особливостей навчального процесу в установі. Увесь змістовний контент ОНП локалізовано на сайті у рубриці «Аспірантура та докторантура» <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/asptadok.html>.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

ЗВО позиціонує: чіткість та зрозумілість правил і процедур, що регулюють прав та обов'язки усіх учасників навчального процесу, що регламентуються чинними положеннями, які оприлюднено у вільному доступі; дотримання заявлених вимог щодо своєчасного висвітлення достовірної інформації про ОНП на офіційній веб-сторінці Львівського НАУ, задля публічного обговорення й оновлення.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Сайт ЗВО містить весь необхідний інформаційний контент, але для зручності варто створити розділ, де б оприлюднювалися зауваження та побажання від стейкхолдерів щодо змістовного наповнення ОНП «Агрономія» та освітньої діяльності за нею. Рекомендовано створити порівняльну таблицю або ж відкриту публічну платформу для інформування громадськості щодо врахування побажань від зацікавлених сторін за ОНП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

У Львівському НАУ визначено чіткі і прозорі процедури у рамках реалізації ОНП «Агрономія», які підтримуються системою внутрішнього забезпечення якості освіти. Усі складові освітнього процесу регламентується чинними офіційними документами, які оприлюднено у вільному доступі на веб-сторінці закладу. Проте, рекомендовано створити порівняльну таблицю або ж відкриту публічну платформу для широкого інформування громадськості щодо врахування побажань та пропозицій від зацікавлених сторін, тому рівень відповідності за критерієм 9 – В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

На ОНП «Агрономія» підготовка здобувачів здійснюється на кафедрах: генетики, селекції та захисту рослин (<https://cutt.ly/TUc2YRr>); технологій у рослинництві (<https://cutt.ly/iUc2Ouy>); агрохімії та ґрунтознавства (<https://cutt.ly/JUc2SoQ>). Перелік ВД складено відповідно основним напрямам наукової роботи підрозділів: ВК 1. Сучасні методи біотехнології в рослинництві, ВК 2. Агроґрунтознавство, ВК 3. Сучасні технології вирощування польових культур, ВК 4. Адаптивні системи землеробства, ВК 5. Системи удобрення сільськогосподарських культур, ВК 6. Системи управління чисельністю шкідливих видів у агроценозах, ВК 7. Герботологічний моніторинг і прогноз в агроценозах, ВК 8. Наукові основи виробництва органічної продукції. За реалізації ОНП, заявлені ВД, дозволяють набутти спеціальні компетентності й відповідають тематиці дисертацій (відповідь 1 на Запит), а також – поглибити професійні уміння й навички аспірантів, про що було зазначено у рамках он-лайн зустрічей. ОК 1 «Філософія науки», дозволяє опанувати підходи і прийоми, отримання навичок, необхідних для успішного проведення глибоких і системних наукових досліджень, висвітлення їх результатів. ОК 2 «Наукова іноземна мова» забезпечує формування уміння та навичок професійного спілкування іноземною мовою на рівні, який забезпечує необхідну комунікативну спроможність у ситуаціях професійної діяльності в усній та письмовій формах; оволодіння новітньою фаховою інформацією з іншомовних джерел. ОК 3 «Психологія і педагогіка у вищій школі» забезпечує підготовку до виконання обов'язків викладача ЗВО, проведення науково-пошукової роботи та до керівництва дослідницькою роботою студентів; організації навчально-виховного процесу. Метою вивчення ОК 4 «Організація наукової діяльності в агрономії» є отримання навичок, необхідних для успішного проведення глибоких і системних наукових досліджень та експериментів, висвітлення їх результатів. ОК 5 «Інформаційні технології в наукових дослідженнях» спрямовує на розширене і поглиблене вивчення інформаційно-комунікаційних технологій з позиції використання їх можливостей для підвищення ефективності праці і підтримки прийняття рішень у науковій діяльності. ОК 8 «Право інтелектуальної власності» дозволяє сформулювати вміння свідомо використовувати об'єкти інтелектуальної власності для підвищення конкурентоспроможності товарів і послуг і на цій основі отримувати додатковий прибуток та уникати порушень прав на об'єкти інтелектуальної власності інших фізичних і юридичних осіб. За викладання ОК професійної підготовки аспіранти формують відповідні компетентності та ПРН, які застосовуються шляхом виконання дисертаційної роботи. Проходження педпрактики передбачає підготовку до викладацької діяльності, що передбачає вивчення досвіду викладання провідних НПП ЛНАУ, проведення навчально-методичної роботи, самостійне проведення навчальних занять тощо. Загалом зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів й забезпечує їх належну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

У фокус групах зі здобувачами, їх науковими керівниками, Гарантом зазначено, що наукова робота аспірантів відповідає тематичному напрямку досліджень наукових керівників (<https://cutt.ly/aUjLinf>). Наукові керівники теж підтвердили відповідність інтересів аспірантів їхній науковій діяльності, і особливо це на етапі їхнього навчання в магістратурі університету, оскільки всі майбутні доктори філософії є випускниками Львівського НАУ. До вступу в аспірантуру вступники презентують результати власних досліджень, які оцінюються передбачуваними науковими керівниками. Після вступних випробувань, аспірант узгоджує тему майбутньої дисертаційної роботи з науковим керівником з подальшим затвердженням на вченій раді ЗВО. Для прикладу науково-дослідна тематика професора Лихочвора В.В. («Розробити для зони західного Лісостепу новітні системи формування продуктивності с.-г. культур, адаптованих до змін клімату») дотична темі Дикого О.М. «Урожайність сортів гречки залежно від строків внесення азотних добрив та застосування морфорегуляторів»; НДР професора Гнатива П.С. «Розробити екобезпечні прийоми удосконалення вирощування технологій культур, що забезпечують оптимальний врожай та відтворення родючості ґрунтів в умовах зміни мезоклімату в західній Україні» релевантна темі дисертаційної роботи Шестака В.Г. (Оптимізація азотного живлення ячменю озимого на темно-сірому опідзоленому ґрунті в Західному Лісостепу) (відповідь 1 на Запит, <https://cutt.ly/aUjLinf>). Перелік наукових публікацій свідчить про активну і плідну роботу наукових керівників й здобувачів у напрямку тематик дисертацій та їх наукових інтересів. ЕГ пересвідчилася, що на ОНП є критична маса дослідників, які забезпечать можливість формування разових спеціалізованих вчених рад за спеціальністю 201 Агрономія (<https://cutt.ly/xUjLBOx>). У фокус групах зі здобувачами вищої освіти, науковими керівниками аспірантів вищезазначене було підтверджено.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливість для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

ЕГ виявлено, що здобувачі на ОНП мають усі можливості для проведення досліджень та апробації отриманих результатів. Польові дослідження аспіранти закладають на дослідних полях Навчально-виробничого центру ЛНАУ (~450 га), а також за обґрунтованої доцільності – на базах с.-г. підприємств, де застосовуються інноваційні технології в агрономії. Щороку здійснюється приймання польових дослідів аспірантів комісією на предмет дотримання вимог методики дослідної справи (приклад актів - <https://cutt.ly/GUHASOB>). Лабораторні дослідження здобувачі проводять у біотехнологічній лабораторії, лабораторії з сортознавства, насінництва і насіннезнавства (знаходиться у процесі сертифікації), хіміко-токсикологічній лабораторії ЛНАУ. Агрохімічні аналізи переважно проводяться на кафедрі агрохімії і ґрунтознавства ЛНАУ. Окремі аналізи – у сертифікованих лабораторіях Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН, Поліської дослідної станції ННЦ «Інститут ґрунтознавства і агрохімії імені О.Н. Соколовського» НААН та Варшавському університету наук про життя (Warsaw University of Life Sciences). Таку можливість забезпечено укладеними договорами про співпрацю (<https://cutt.ly/5UHAKGr>, <https://cutt.ly/IUNAH5J>) та/або виконанням спільних проєктів НДР. Проведення досліджень, зокрема, забезпечення

техніко-технологічними ресурсами, пестицидами, агрохімікатами, реактивами та іншими витратними матеріалами для аспірантів є безкоштовним, що підтверджено під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти. У ЛНАУ наявна наукова бібліотека з електронним репозитарієм, фонди якої нараховують понад 545 тис. видань, навчальні аудиторії та кабінети оснащені комп'ютерною технікою, забезпечено вільний доступ до мережі Інтернет та провідних міжнародних наукометричних баз Scopus, WoS та Science Direct. ЛНАУ публікує науковий журнал «Вісник ЛНАУ. Серія Агрономія» (<https://cutt.ly/3UHSpvQ>), занесений до категорії «Б» Переліку фахових видань України, членами редакційної колегії якого є гарант та три НПП за ОНП. Журнал публікує статті з актуальних проблем землеробства, рослинництва, селекції і насінництва, кормовиробництва, агрохімії і ґрунтознавства, що охоплюють усі напрями за темами дисертацій здобувачів. У ЗВО забезпечується можливість повноцінної апробації результатів досліджень на щорічних конференціях, семінарах, днях поля, нарадах, що на постійній основі проводить установа (<https://cutt.ly/ZUHSDzT>), а також щорічній атестації здобувачів. Публікація статей у «Віснику ЛНАУ» та участь у конференціях для аспірантів ОНП є безкоштовними. Вивчення інформації про здобувачів (відповідь 1 на Запит ЕГ) засвідчило у цілому належну публікаційну активність, за виключенням наявності статей у виданнях, що занесені до наукометричних баз Scopus або Web of Science або до виданнях категорії «А» Переліку фахових видань України. Разом з тим, на зустрічі з науковими керівниками засвідчено їх повне розуміння і відповідальність у сприянні висвітлення результатів своїх досліджень аспірантами у таких виданнях.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

Долучення здобувачів третього рівня вищої освіти до міжнародної академічної спільноти відбувається шляхом виступів на міжнародних конференціях та публікацій у міжнародних виданнях. (док. п. 1) Згідно плану проведення науково-організаційних заходів на базі ЛНАУ проводяться міжнародні та всеукраїнські конференції (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/noz.html>) Інформація щодо проведення конференцій в інших закладах освіти розміщена на сайті ЛНАУ у вільному доступі <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/naszaproshyyt.htm>. Університет забезпечує вільний доступ здобувачів до наукометричних баз Scopus, Web of Science, ScienceDirect. Долучення здобувачів до міжнародною співпраці відбувається шляхом проведення досліджень на базі закордонних установ та спільних публікацій із іноземними науковцями. Так, здобувач 3-го року навчання проводить дослідження на базі Warsaw University of Life Sciences – SGGW.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

є виконавцями тематики наукових досліджень факультету агротехнологій і екології ЛНАУ, окремі – керівниками та виконавцями господарської тематики факультету, а також співвиконавцями НДР у межах ПНД НААН, які виконуються за державним замовленням, що підтверджується даними таблиці 2 з інформацією про НПП, переважна більшість з яких є і науковими керівниками, а також наданими на запит ЕГ додатковими матеріалами (<https://cutt.ly/JUHSEYW>) та матеріалами про наукову роботу відповідних кафедр на сайті ЛНАУ (<https://cutt.ly/1UHSYfY>, <https://cutt.ly/yUHSIKx>). Наприклад, професор Лихочвор В. В. виконавець науково-дослідної програми ЛНАУ «Розробити системи управління формуванням продуктивності агроценозів, адаптованих до змін клімату на основі оцінки стану природних та штучних екосистем західного регіону України» (№ ДР 0121U109748), професор Гнатів П.С. – керівник теми «Розробити екобезпечні прийоми удосконалення вирощування технологій культур, що забезпечують оптимальний врожай та відтворення родючості ґрунтів в умовах зміни мезоклімату в західній Україні» (№ ДР 0111U001253). Усі інші керівники також є виконавцями НДР. Цю інформацію підтверджено під час зустрічей з керівником та менеджментом ЛНАУ, науковими керівниками аспірантів. Вивчення даних Табл. 2, профілів наукових керівників, інформації на сайті ЛНАУ засвідчило їх високу публікаційну активність. Окремі наукові керівники є авторами низки сортів сільськогосподарських культур. Аналіз публікацій наукових керівників за останні п'ять років засвідчив відповідність їх напрямку тематиці виконуваних ними наукових досліджень. Встановлено, що всі наукові керівники мають публікації у виданнях, що занесені до провідних наукометричних баз Scopus або Web of Science.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Застосування загальних засад та правил, дотримання академічної доброчесності в науковій діяльності аспірантів та наукових керівників регулюється «Положенням про академічну доброчесність у ЛНАУ» (http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/5602_Положення%20про%20академічну%20доброчесність%20у%20ЛНАУ.pdf). В Університеті створено Комісію з питань академічної доброчесності, метою якої є попередження та виявлення порушень академічної доброчесності. Згідно п.4 Положення, за порушення норм академічної доброчесності передбачено відповідальність згідно вимог чинного законодавства України. Всі роботи здобувачів перевіряються на плагіат згідно з «Положенням про процедуру впровадження антиплагіатної системи в ЛНАУ» (http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/5602_Положення%20про%20процедуру%20впровадження%20антип

лагіатної%20системи%20у%20ЛНАУ.pdf) Випадків порушення академічної доброчесності на ОНП зафіксовано не було. Учасники освітнього процесу усвідомлюють та послідовно дотримуються принципів академічної доброчесності під час освітньо-наукового процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Зміст освітньо-наукової програми «Агрономія» цілком відповідає науковим інтересам аспірантів й забезпечує їх належну підготовку до дослідницько-викладацької діяльності. Проходження педпрактики передбачає підготовку до викладацької діяльності, що передбачає вивчення досвіду викладання провідних НПП, проведення навчально-методичної роботи, самостійне проведення навчальних занять тощо. Аспіранти активно залучені до процесу періодичного моніторингу та модернізації ОНП. Індивідуалізація освітньої траєкторії дозволяє здобувачам задовольнити потреби в наукових інтересах. Реалізація освітньої складової підтримується високопрофесійним кадровим складом. Факультет агротехнологій та екології Львівського національного аграрного університету відомий своїми науковими здобутками. Науково-педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти факультету поряд з навчальним процесом активно здійснюють науково-дослідну діяльність, про що свідчать численні наукові публікації та зареєстровані сорти сільськогосподарських культур. Здобувачі мають вільний доступ до міжнародних наукометричних баз даних. Процедури дотримання основних принципів академічної доброчесності є простими й зрозумілими та доводяться до всіх учасників навчального процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Відмічено недостатню активність аспірантів у міжнародній мобільності. Рекомендовано посилити участь аспірантів у програмах міжнародної академічної мобільності. Рекомендовано посилити публікаційну активність здобувачів у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз Scopus /Web of Science.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів. Теми дисертаційних досліджень здобувачів повною мірою відповідають напрямам наукової діяльності керівників, які є активними дослідниками та активно публікуються у наукових виданнях в Україні та закордоном. ЛНАУ забезпечує повноцінну підготовку аспірантів до самостійної дослідницької та викладацької діяльності через теоретичну та практичну спрямованість дисциплін ОНП, а також проведення педпрактики. В ЛНАУ забезпечується повний і безкоштовний доступ здобувачів вищої освіти до навчальної та дослідницької інфраструктури, створено усі можливості для апробації отриманих результатів досліджень. ЗВО послідовно притримується політики дотримання академічної доброчесності у освітньо-науковій діяльності, розроблено нормативну базу та дієві механізми запобігання академічному плагіату. Виявлені недоліки щодо необхідності посилення участі аспірантів у програмах академічної мобільності та публікаційної активності у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз Scopus /Web of Science критичним чином не впливає на освітньо-науковий процес. Враховуючи наведене, ОНП за Критерієм 10 відповідає рівню В.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Акредитація ОНП за спеціальністю 201 "Агрономія" у Львівському національному аграрному університеті МОН України відбулася з використанням засобів відеозв'язку у віддаленому (дистанційному) режимі. Згідно узгодженої програми візиту було проведено всі заплановані он-лайн зустрічі. Огляд матеріально-технічної бази ЗВО проходив у режимі реального часу та з демонстрацією відео. Усі відповіді на Запит ЕГ було отримано вчасно. Програма дистанційного візиту та посилання на проведення "Відкритої зустрічі" з експертами було висвітлено на сайті

установи заздалегідь. Експертна група вбачає, що підстави для відмови в акредитації освітньо-наукової програми, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми відсутні.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Карпук Леся Михайлівна

Члени експертної групи

Асанішвілі Надія Миколаївна

Брайнінгер Ольга Іванівна